

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ပန်းကုန်းကျေးရွာ

ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု

ဘားအံမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ
မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
 ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄
 ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
 ၂.၂ ပန်းကုန်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၇
 ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈
 ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၉

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅
 ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၆
 ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၇
 ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀
 ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ
 ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၁
 ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄
 ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့်
 အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၅
 ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၇
 ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၈
 ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၂၉

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၁

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၄

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၆

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၄၀

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၂

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၃

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီနီယာများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ပန်းကုန်းကျေးရွာသည် ဘားအံမြို့၏ အနောက်ဘက် (၉)မိုင်ခန့် အကွာ ရသေ့ပျံကျေးရွာအုပ်စု၊ ရသေ့ပျံတောင်၏ အနောက်ဘက်ခြမ်း၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် တည်ရှိပြီး (၂.၂) စတုရန်း မိုင်ခန့်ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် သမိုင်းဝင် ရသေ့ပျံဂူ၊ တောင်ဘက်တွင်ကျုံဖရဲ ကျေးရွာ၊ အရိပ်ကျဘုရား၊ မြောက်ဘက်တွင် ကော့ပတိုင်၊ အနောက်ဘက်ခြမ်းတွင် ဒိုက်ကွင်း၊ ငနက်ပြာချောင်း၊ ရသေ့ပျံရေနက်အင်းမှ နေ၍ ကျေးရွာ၏ တောင်ဘက်ခြမ်းကို ဖြတ်ကာ အနောက်ဘက်ဒုံသမိ ချောင်းနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော ရေနတ်မြောင်းတစ်ခုရှိသည်။

ပန်းကုန်းကျေးရွာသည် မိုးရာသီတွင် လမ်းမကောင်းသဖြင့် သွားလာရေးခက်ခဲသည်။ ကျေးရွာသားများသည် အများအားဖြင့် လယ်နှင့်မရင်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုကြသည်။ နွေရာသီတွင်သောက်သုံးရေရရှိမှု အခက်အခဲရှိသည်။

၂.၂ ပန်းကုန်းကျေးရွာ အကြောင်း

ပန်းကုန်းကျေးရွာကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်ခန့်က ဒေါပရိမ်းရွာ ဟူသော အမည်ဖြင့် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ယူအခါတွင်မူ ပန်းကုန်းကျေးရွာဟု အမည်ပြောင်းလဲခေါ်တွင်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ စတင်တည်ထောင်စဉ်အခါက အိမ်ခြေ (၈) လုံးသာရှိခဲ့ပြီး ယူအခါ အိမ်ခြေ (၁၅၁) လုံး၊ အိမ်ထောင်စု (၁၉၃)စု၊ ကျား (၅၃၉) ဦး၊ မ (၅၆၃) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၁၁၀၂)ဦး ရှိသည်။ စကောကရင်လူမျိုးများဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုကိုးကွယ်ကြသည်။ အဓိကဘာသာစကားမှာ စကောကရင်ဘာသာ စကားဖြစ်ပြီး ပိုးကရင်နှင့် မြန်မာဘာသာစကား အနည်းငယ် ပြောတတ်ကြသည်။ ၁၂-လရာသီပွဲများနှင့် လူမှုဘာသာရိုးရာပွဲများကို ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် စုပေါင်းပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။

လယ်လုပ်ငန်းသည် အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး အဓိကထွက်ကုန်မှာ စပါးဖြစ်သည်။ တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်ကြသူများလည်း ရှိကြသည်။ မိုးရာသီတွင် တပိုင်တနိုင် ရေလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသူအနည်းငယ်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၂) ကျောင်းနှင့် မူလတန်းကျောင်း (၁)ကျောင်းရှိသည်။ ဘွဲ့ရသူကျား(၂)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ အငြိမ်းစား(၁)ဦး၊ NGO ဝန်ထမ်း(၁)ဦး၊ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင် မ(၄)ဦးနှင့် အရံသားဖွား(၁)ဦး ရှိသည်။ မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့နှင့် ဘားအံမြို့တို့သည် အဓိက ကုန်သွယ်ရာမြို့များ ဖြစ်သည်။ သောက်ရေတွင်း (၅၀)နှင့် မူလတန်းကျောင်းတွင် စက်တံကင်နှင့်ရေကန်တစ်လုံးရှိသည်။ နိုင်ငံခြားတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ (၂၀၂)ဦး ခန့်ရှိသည်။

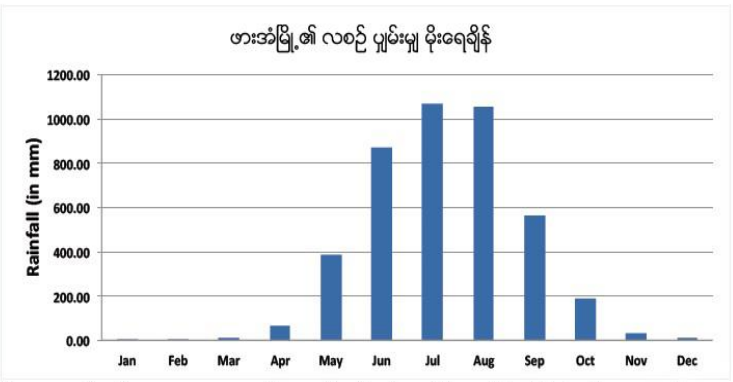
၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ အထွေထွေ ရာသီဥတုလက္ခဏာများ

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်သည် (ပုံ ၃၀) တွင် မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း မွန်ပြည်နယ်နှင့် နီးကပ်လျက်တည်ရှိသည်။ မိုးရေချိန် unimodal ပုံစံသည် အခြားသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသများနှင့် ဆင်တူသည်။ ဖားအံမြို့ရှိ မိုးရေချိန်မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ကျောက်ဖြူနှင့် မော်လမြိုင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှ (၄၂၇၀) မီလီမီတာ ခန့်ရှိပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လ များတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ (ပုံ ၂၉) ။

ပုံ ၃၀၊ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့

ပျမ်းမျှ အပူဆုံး လများ၏ နေအချိန်နှင့် ညအချိန် နှစ်ခုစလုံးသည် မတ်လတွင် (၃၇.၁၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဧပြီလတွင် (၃၇.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ စိုစွတ်လရာသီများတွင် အအေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ဇူလိုင် (၂၉.၀၁ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် ဩဂုတ်လ (၂၈.၉၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ အအေးဆုံးညများမှာ ပျမ်းမျှ ဇန်နဝါရီလတွင် (၁၈.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် (၁၉.၃၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တို့ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများ၏ နေအပူချိန်သည်လည်း မြင့်မားသည်ဖြစ်ရာ နှစ်လစလုံးတွင် (၃၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကျော်လွန်သည်။ လစဉ် အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှတ်တမ်းများဖြင့် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် များကို (ပုံ ၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၁၊ ဖားအံတွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ် လစဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်။ ဇူလိုင် နှင့် ဩဂုတ်လများတွင် အမြင့်ဆုံးရောက်ရှိသော Unimodal မိုးရေချိန်ပုံစံများ ယင်းဒေတွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးမှုကို ဖော်ပြနေသည်။

မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ၊ အလွန်အကဲမှုများနှင့် ဦးတည်ရာများ

မိုးရေချိန်တွင် တစ်နှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းဒေသ၏ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ်တွင် အမြင့်ဆုံး မှတ်သားရမိသည်။ (ပုံ ၃၁) ။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ရှိသည်ဖြစ်ရာ အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်တွင် (၅၄၇၂) မီလီမီတာ ရရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ သာမန်ထက် (၁၂၀၀) မီလီမီတာ ပို၍များနေသည်။ အခြား တိုင်းတာရရှိသော (၄) နှစ်တာ မိုးရေချိန်များမှာ (၅၀၀၀) မီလီမီတာ ထက် များသည်။ (၁၉၉၇) ခုနှစ်တွင် (၅၂၈၃) မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် (၅၂၄၄) မီလီမီတာ၊ (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် ၅၂၃၂ မီလီမီတာ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ၅၁၀၈ မီလီမီတာ) ။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး ၂၆၆၉ မီလီမီတာသာလျှင် တိုင်းတာရရှိသည် ။ ပျမ်းမျှ (၁၆၀၀) အောက်ရောက်လုနီးနီးရှိသည်။

(၁၉၉၄) ခုနှစ်၏ အစိုစွတ်ဆုံးရာသီတွင် မိုးရေချိန် (၅၅၀၀) မီလီမီတာ နီးပါးကို ရက်ပေါင်း (၁၄၄) ရက်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် တိုင်းတာရရှိမှု (၄၅) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာကျော်လွန်သည်။ ၆ ခု မှ ၁၀၀ မီလီမီတာကျော်လွန်သည် ။ (သြဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် (၁၅၉) မီလီမီတာ၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်တွင် ၁၅၀ မီလီမီတာ၊ သြဂုတ်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် (၁၃၆) မီလီမီတာ ။

ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ၁၃၅ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ၁၃၃ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့တွင် ၁၂၃ မီလီမီတာ တို့ အသီးသီး ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနှစ်များ အတွင်းတွင် (၄၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် အားလုံး မှာ စိုစွတ် ရာသီဥတု အတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သည်။ အခြောက်သွေဆုံးဖြစ်သည့် (၁၉၉၈) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံး (၁၁၄) ရက်မှတ်သားရရှိပြီး ဖြစ်ရပ် (၂၀)

ဇယား ၄၊ ၁၉၈၁ - ၂၀၁၀ အတွင်း ဘားအံပြည်နယ်အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်များ	
၂၄-နာရီအတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာမိသည့် ရက်စွဲ
၃၄၉ မီလီမီတာ	၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၆
၃၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန် ၂၄
၂၄၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၄
၂၃၉ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၁
၂၃၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၂၄
၂၃၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၂ စက်တင်ဘာ ၁၀
၂၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ဇူလိုင် ၂၉
၂၀၃ မီလီမီတာ	၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၃၀

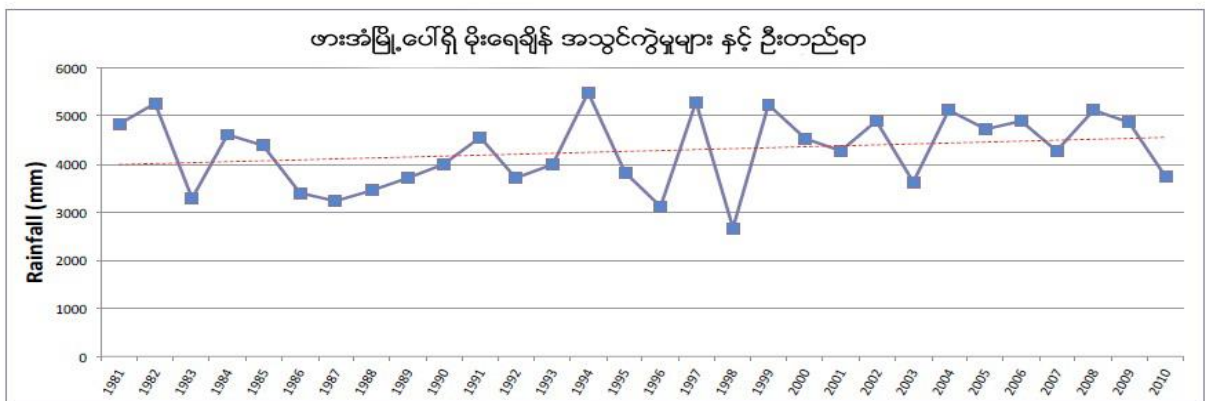
သာလျှင် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် သြဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့တွင် (၁၁၁) မီလီမီတာ ဖြစ်သည်။

ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ၏ ဖြစ်စဉ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည် ။ (စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် (၁၀၃) မီလီမီတာနှင့် ဇွန်လ (၁၀)

ရက်နေ့တွင် (၁၀၂) မီလီမီတာ) ။ (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက်ရှိ မိုးရေချိန်အားလုံးကို စိုစွတ်ရာသီအတွင်းတွင် တိုင်းတာရရှိခဲ့ကြသည်။

(ရက်ပေါင်း ၁၁၃၄ ရက်) တွင် (၁၀.၄%) ရှိသော ရက်များ၏ မိုးရေချိန် (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။ (၁၇၅) ဖြစ်ရပ်များသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်သည်။ (၂၄) နာရီ အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန် တိုင်းတာ မှတ်သားရမှုမှာ (၂၀၀၆) ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၆) တွင် (၃၄၉) မီလီမီတာကို တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းအချိန်များအတွင်း ဖြစ်ရပ် (၈) ခုကိုသည် ဇယား (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မိုးရေချိန် ၂၀၀ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန် ခဲ့သည်။ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို ပုံ (၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ	
၂၄ နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	မှတ်သားရရှိသည့် ရက်စွဲ
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်
၁၃၀ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်
၁၀၇ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်
၁၀၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်
၆၉ မီလီမီတာ	၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်
၆၅ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်
၆၂ မီလီမီတာ	၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်
၅၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်
၄၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်
၄၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၄၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၁၉၉၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၃ ရက်

ပုံ ၃၂၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အတွင်း ဖားအံမြို့၏ မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ ။ အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဖြစ်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံးရရှိသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

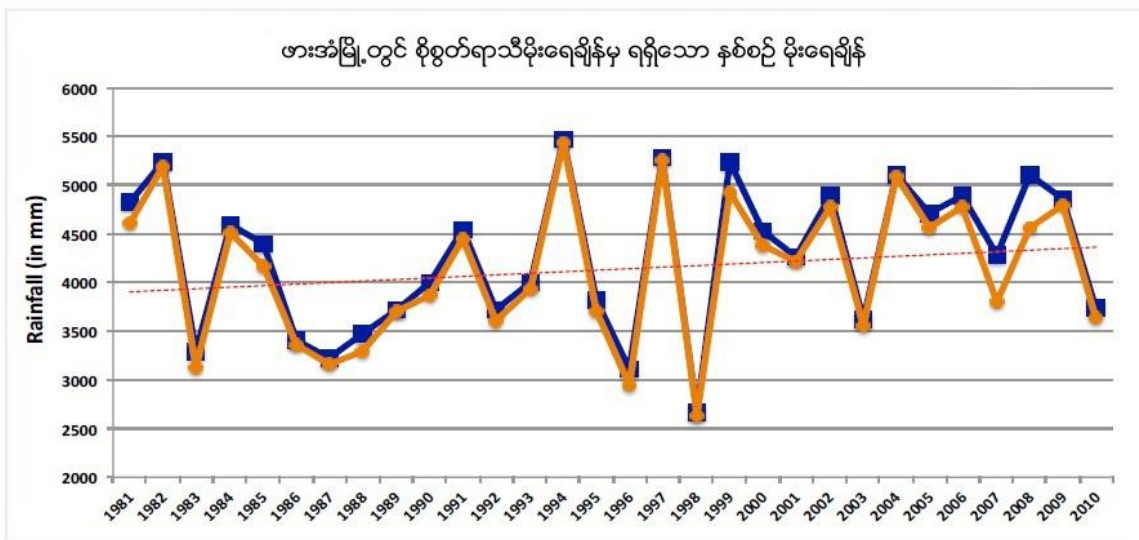
စိစစ်လေ့လာခဲ့ရသည့် အချိန်များအတွင်းတွင် ထင်ရှားသည့် မိုးရေချိန်များကို ခြောက်သွေ့ရာသီ အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ဖြစ်ရပ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သည်။

နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် မြင့်မားလာမှုသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသည်။ ထိုသို့ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုကို ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်ဖော်ပြသော ဆန်းစစ်ချက်တွင်လည်း တွေ့မြင်ရသည်။ အခြေခံအချက်အလက် ကောက်ယူချိန်တွင်ပင်လျှင် အလွန်အကဲ မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များ မြင့်တက်လာမှုကို တွေ့ရှိရသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်

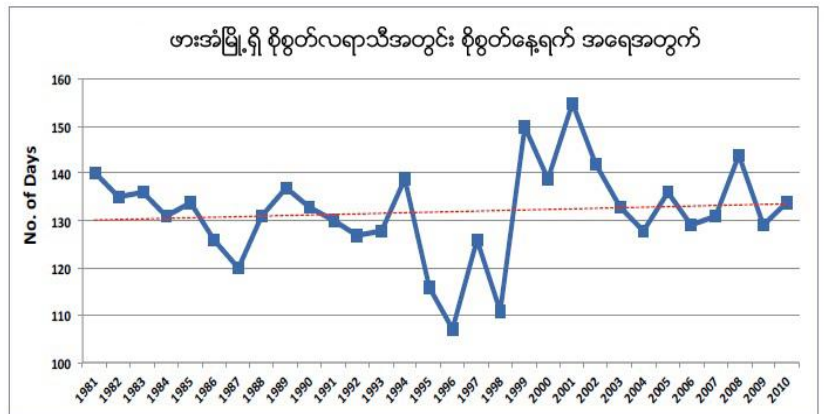
ဖားအံမြို့တွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်၏ (၉၇%) သည် စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံးမှာ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင်ဖြစ်ပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် (၅၄၇) မီလီမီတာကို မှတ်သားရရှိသည် (နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၈) မီလီမီတာ၏ ၁၀% ကျော်ကို ရရှိသည်) ။ ဇယား (၅) ရှိ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာရရှိသည့် (၅၅) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန် (၃) ခုစလုံးသည် ဧပြီလတွင် ဖြစ်သည်။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၂၀၀၇) ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ (၁၁%) ကို တိုင်းတာရရှိသည်။

ပူပြောင်းအခြောက်သွေ့ဆုံးရာသီမှာ (၂၀၀၄) ခုနှစ်ဖြစ်ရာ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၁) မီလီမီတာ၏ (၄) မီလီမီတာသာလျှင် ရရှိသည်။ တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ၏ ၁၀၀ % နီးပါးမှာ စိုစွတ်ရာသီဥတုမှ ရရှိသည်။ (၁၉၈၁) မှ (၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်း တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ကိုရရှိစေသည့် စိုစွတ်ရာသီဥတုကို အောက်ပါ ပုံ ၃၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၃၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် မိုးရေချိန် ။ အပြာရောင် မျဉ်းသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြပြီး လိမ္မော်ရောင် မျဉ်းသည် စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်၏ မြင့်တက်လာမည့် ဦးတည်မှုသည် တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်ပေါ်တွင် ပေါ်လွင်နေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇) နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန် သည် စိုစွတ်ရာသီ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

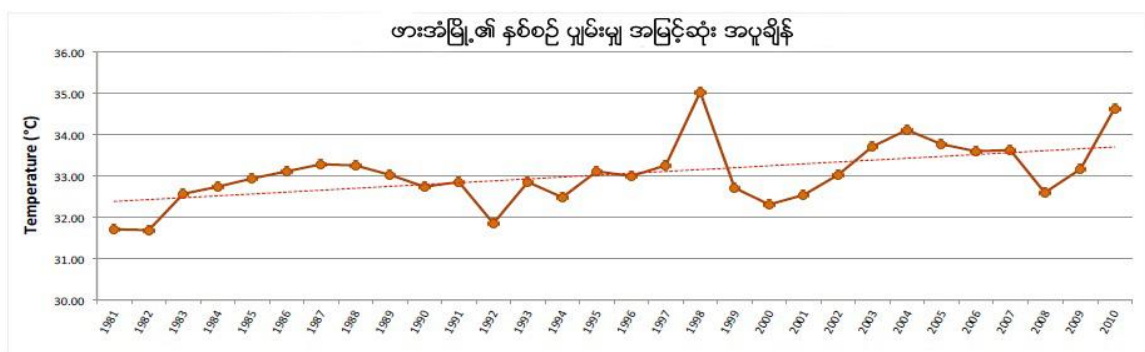

ပုံ ၃၄၊ ဖားအံမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များဖော်ပြထားပြီး တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများနှင့် တိုးမြင့်လာမှုဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်

ပုံ (၃၄) တွင်ဖော်ပြထားသော စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ (၁၃၂) ရက် တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည့် စိုစွတ်နေရက် ၁၅ နှစ်သည် ၊ ပျမ်းမျှ စိုစွတ်နေရက်များ အောက်တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ပျမ်းမျှထက် အထက် အအောက် နှစ်အရေအတွက် တူညီသော်လည်း အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုမှာ ယင်းကာလအတွင်း ပျမ်းမျှအရေအတွက်ထက် ကျော်လွန်နေသော စိုစွတ်နေရက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

အပူချိန် အမျိုးအကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုနှင့် ဦးတည်ရာ

ဖားအံမြို့၏ ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၃.၀၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် တစ်နှစ်အတွင်း အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြနေသည် (ပုံ ၃၅)။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည် (၃၅.၀၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဖြစ်သည် (၃၁.၆၉ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

ပုံ ၃၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် အသွင်ကွဲများ

၁၉၉၈ ခုနှစ် မေလ (၆) နေ့သည် အပူဆုံးနေရက်ဖြစ်သည် (၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း အပူဆုံးနေ့လည်းဖြစ်သည်)၊ (၄၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို နောက်တစ်ရက် မေလ (၇) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်းတွင် (၅၅) ရာခိုင်နှုန်း ရက်များသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အလွန်ပူသော (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သော နေ့အပူချိန်ကို ယင်းနှစ်များအတွင်း ၃၂ ရက် တိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ရသည်။

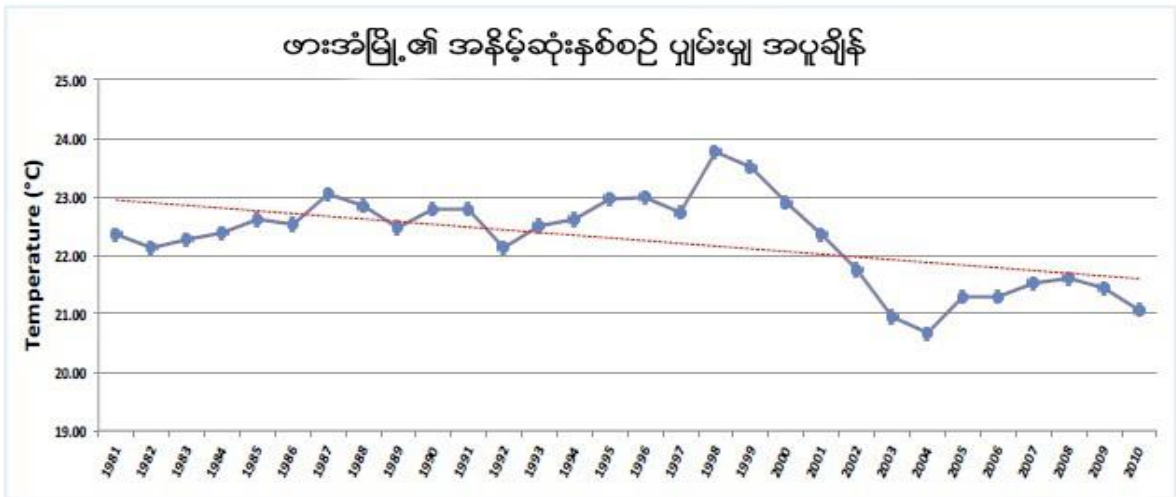
(၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သော အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် ၇၃ ရက် ရှိသည်။ (ယင်းနှစ်၏ ရက်ပေါင်း ၂၁% ရှိသည်)။ ၆ ရက်ကို အမြင့်ဆုံး အပူချိန် ၃၈ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၈.၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည် (နိုင်ငံဘာလ ၁၁ ရက်နေ့)။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်းတွင် ရက်ပေါင်း ၃၂% ခန့်သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ရက်ပေါင်း ၁၅၁ ရက်အတွင်း အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ outset တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ များတွင် ၂၁.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၁-၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ဦးတည်နေကြောင်းပြသနေပြီး ယင်းကာလများအတွင်း အပူနွေးဆုံးနေရက်များ ကြုံတွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

ဖားအံမြို့၏ အမြင့်ဆုံး ညအပူချိန်မှာလည်း (၁၈၈၉) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပြီး အပူနွေးဆုံး နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန်နှစ်ခုစလုံးကို တစ်နှစ်အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၂၂.၂၈)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၁၉၉၈) ခုနှစ် တွင် ရက်ပေါင်း (၇၄%) သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း ရက်ပေါင်း ၄၂% သည် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးည မှာ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ၂၈.၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

ဖားအံမြို့တွင် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်သည် (၂၀.၆၈ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ။ ယင်းနှစ်အတွင်း ညအချိန်အပူချိန်အချက်အလက်များ သုံးသပ်ချက်တွင် ညပေါင်း (၉၄) ညသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက်ကျော်လွန်ပြီး (၁) ညသာလျှင် (၂၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၎င်းမှာလည်း ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး ညပိုင်း အပူချိန်ဖြစ်လေသည်)။

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖားအံမြို့ရှိ အပူနွေးဆုံး ညများမှာ (၁၉၉၁) ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၉) ရက်နှင့် (၁၉၉၅) ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့များဖြစ်ကြပြီး နှစ်ခုစလုံး ၂၈.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းညများ၏ ၆၅%သည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်ကို ကျော်လွန်ပြီး ၁၂% ညများမှာ အပူချိန် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပူချိန် (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် (၂၈.၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဝန်းကျင်ရှိသော သော ညပေါင်း (၆) ညသာလျှင် ရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၃၆၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ။ အပူနွေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ် နှင့် အအေးဆုံးညများမှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ကြသည်။

ဖားအံမြို့ရှိ တစ်နှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) အတွင်းဖြစ်ပြီး ပုံ ၃၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ပူနွေးသောညများ၏ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် အဆင်းဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး နေအပူချိန်မြှင့်တက် နေမှုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကာလအတွင်း ဖားအံမြို့တွင် ပူ၍ ပူနွေးသောနေ့ရက်များနှင့် ပူ၍အေးမြသော ညများကို ကြုံတွေ့လာရသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ပန်းကုန်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှု	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ
၁။	ရွာလုံးကျွတ်ရေကြီးခြင်း	၁၉၆၉	ကျွဲနွားများနှင့်တိရိစ္ဆာန်များ သေဆုံးခြင်း၊ အစားအစာရှားပါးခြင်း။	ပိန်းဥမြောက်ခေါင်းဥများပြုတ်စားရခြင်း၊ ကြီးသောအိမ်များတွင်စုပေါင်းနေထိုင်ခြင်း။
၂။	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော	၁၉၈၁	ကလေးများနှင့်လူကြီး (၂)ဦးသေဆုံးခြင်း။	တိုင်းရင်းဆေးဖြင့်ကုသခြင်း၊ ဆေးနည်းတိုသောက်သုံးခြင်း။
၃။	ရေကြီးခြင်း	၁၉၉၇	အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်နှင့်ကျွဲနွားများ သေဆုံးခြင်း၊ ကုန်းလယ်များပျက်စီးခြင်း။	စာသင်ကျောင်းများတွင်ရွာသူ/ရွာသားများ လာရောက်နေထိုင်ကြပြီးကျောင်းခြံဝင်းတင်အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များထိန်းသိမ်းကြသည်။
၄။	နာဂစ်မုန်တိုင်းအဖျားခတ်ခြင်း	၂၀၀၈	သစ်ပင်ကြီး (၂) ပင်လဲခြင်း	လမ်းပေါ်လဲကျသောအပင်၊ အကိုင်းများကိုရွာမှစုပေါင်းဖယ်ရှားခြင်း။
၅။	သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း	၂၀၁၆	အစားအစာရှားပါးသဖြင့်နွားများသေဆုံးခြင်း၊ ရေမလုံလောက်သဖြင့်ကြက်၊ ဂက်များအနာကျခြင်း။	ရဟန်းတော်များ၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့နှင့်အခြားရွာမှစေတနာရှင်များကသောက်သုံးရေများလာလှူသဖြင့်ရေရရှိခြင်း၊ ရွာအပြင်/အတွင်းလယ်ကွက်များတွင်ကန်ငယ်များ တူးပြီးရေအကြည်ခံကာလူသုံးရေနှင့်တိရိစ္ဆာန်သောက်ရေအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှု၊ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ရွာလုံး ကျွတ် ရေကြီးသည့်အတွက် အစားအစာရှားပါးခြင်း၊ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်နှင့် ကျွဲနွားများ သေဆုံးခြင်း၊ အလုပ် အကိုင်ရှားပါးပြီး သီးနှံစိုက်ပျိုး၍မရသောကြောင့် ပိန်းဥမြောက်ခေါင်းဥတို့ကိုသာ စားရခြင်း၊ ခိုင်ခံ့သောအိမ်များတွင် စုပေါင်းနေရခြင်း၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါကြောင့် ကလေးနှင့် လူကြီး (၂) ဦး သေဆုံးခြင်း၊ တိုင်းရင်းဆေးဖြင့်သာ ကုသခြင်း၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ရေကြီးမှုပြန်ဖြစ်ပြီး ရေကြီးသောကြောင့် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်နှင့် ကျွဲနွားများသေဆုံးခြင်း၊ ကုန်းလယ်ပိုင်းမှာရှိသော စပါးခင်း၊ ပျိုးများပျက်စီးခြင်း၊ စာသင်ကျောင်းများတွင် နေထိုင်ခြင်းနှင့် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်နှင့်ကျွဲနွားတို့ကိုလည်း ခြံဝင်းအတွင်းတွင်ထားရှိရခြင်း၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် နာဂစ်အဖျားခတ်ပြီး သစ်ပင်ကြီး (၂) ပင်လဲခြင်းနှင့် အိမ်များယိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်၍ လမ်းမပေါ်လဲကျနေသော အပင်များ၊ အကိုင်းများကို ရပ်ရွာလူထုက

ခုတ်ထွင်းရှင်းလင်းခြင်း၊ ယိုင်နေသောအိမ်များကို ရွာသူ/သားများက ပိုင်းဝန်းကူညီပေးခြင်း၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုဖြစ်ပြီး ရေမသန့်ခြင်း၊ ရေမလုံလောက်ခြင်းတို့ကြောင့် ကြက်၊ ဝက်အနာများကျရောက်ပြီး နွားများသေဆုံးရခြင်း၊ ရဟန်းတော်များ၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့နှင့် အခြားအလှူရှင်များက သောက်သုံးရေလာလှူသဖြင့် ရေရရှိခြင်း၊ ရွာအပြင်မရင်းကွင်းများတွင် ကန်ငယ်များတူးပြီး ရေအကြည်ခံ၍ လူသုံးရေနှင့် တိရိစ္ဆာန် သောက်သုံးရေအဖြစ် အသုံးပြုရခြင်း ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဓိကထိခိုက်သူများမှာ ကလေးနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်

ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းရွာရွာ
 ၇၇၅၆၆၆ ၆၇၅၆၆၆
 ၇၇၅၆၆ - ၂၂.၅.၂၀၁၆

အကြောင်းအရာ	မတ်လ	မေလ	ဇူလိုင်	စက်တင်ဘာ	နိုဝင်ဘာ	ဇန်နဝါရီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်လ	ဧပြီလ	မေလ	ဇွန်လ	ဇူလိုင်လ
ရာသီဥတု												
ကမ္ဘာ့ရွာရယ်						-	-	-	-	-	-	
ပို့ရက်	သက်တမ်းကုန်ပြီ	ပျောက်နေပြီ	-	ပျောက်နေပြီ	-	ကောင်စီကုန်ပြီ	ပျောက်နေပြီ	ကောင်စီကုန်ပြီ	-	ကောင်စီကုန်ပြီ	-	ပျောက်နေပြီ
ကျားအရေ	ပျောက်နေပြီ	ပျောက်နေပြီ	-	ပျောက်နေပြီ	-	-	-	-	-	ပျောက်နေပြီ	-	-
သောက်သုံးရေအခြေအနေ												
ခွက်အရေ												
ဝင်ရက်												
ထွက်ရက်												

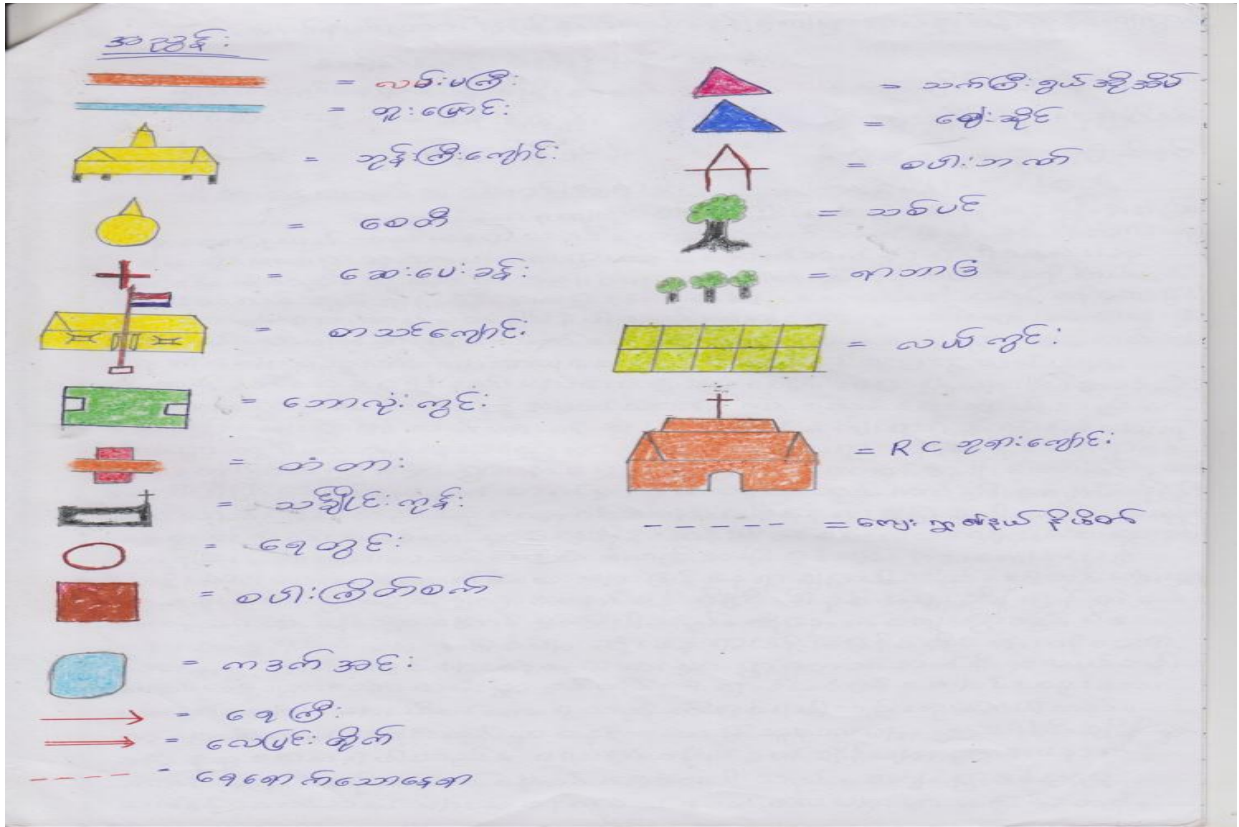
သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် တပေါင်း၊ တန်ခူးလများတွင် အပူချိန်မြင့်သည့်အတွက် ရေရှားပါး၍၊ ကျန်းမာရေး မညီညွတ်ဖြစ်ကာ၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော ရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်း၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ မိုးများ၍ ရေကြီးခြင်း၊ ကျောင်းသား/သူများ သွားလာရေးခက်ခဲခြင်း။ လမ်းမကောင်းခြင်း

တို့ကြုံတွေ့ရပါသည်။ အဓိက ရောဂါဖြစ်ပွားသော အချိန်မှာ ရာသီဥတုတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းသော ကာလများတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလိုလို သောက်ရေကို သောက်ရသောကြောင့် ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျောရောဂါများကို ခံစားရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်သည် လယ်၊ မုရင်းလုပ်ငန်းများကို တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် ထယ်ထွန်၊ မျိုးကျဲ၊ စပါးများစိုက်ပြီး တပေါင်း၊ တန်ခူးလများသည် စပါးများရိတ်သိမ်းပါသည်။ တပေါင်းလ၊ တန်ခူးလများတွင် စပါးများ ရိတ်သိမ်းပြီး ရောင်းရသည့်အတွက် ဝင်ငွေများပါသည်။ ဝင်ငွေနည်းသောလများမှာ စပါးစိုက်ပျိုးရသော တော်သလင်းလ၊ သီတင်းကျွတ်လ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ၊ နတ်တော်လ၊ ပြာသိုလများ ဖြစ်ပြီး နေ့စားသမားများ ဝင်ငွေ အနည်းငယ်ရရှိပါသည်။ ထို့ပြင် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် သာရေး၊ နာရေးနှင့် ဘုရားပွဲများပြားသော ကြောင့် ထွက်ငွေများပါသည်။ ဝါဆိုလတွင် ဝါဆိုသင်္ကန်းများကပ်လှူခြင်း၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ကရင်တိုင်းရင်း သားများ နေထိုင်ကြပြီး တော်သလင်းလတွင် ကရင်ရိုးရာလက်ချည်ပွဲများရှိပါသည်။ ပန်းကုန်းကျေးရွာ အတွင်းရှိ ကျေးရွာသူ/သားများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ပြီး သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် အလှူမင်္ဂလာပွဲ၊ ဘုရားပွဲ၊ ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲ၊ ဝါကျွတ်ပွဲ၊ ကထိန်ပွဲ၊ ဆီမီးတစ်ထောင်၊ ပန်းတစ်ထောင်ပွဲများ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ပန်းကုန်းကျေးရွာသည် ဘားအံမြို့၏အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိပြီး အရှေ့ဘက်တွင် သမိုင်းဝင် ရသေ့ပျံဂူဘုရား၊ ကော့ဂွန်းဂူဘုရား၊ အနောက်ဘက်တွင် ငါးနက်ပြာရွာ၊ ထုံးဘိုကျွန်းရွာ၊ မြောက်ဘက်တွင် ကော့ခမိတ်ရွာ၊ ကျွန်းတောကုန်း၊ ကော့ပတိုင်ရွာတို့ တည်ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင် ကျုံဖရဲရွာနှင့် သမိုင်းဝင်အရိပ်ကျာဘုရားတို့ ရှိပါသည်။

ပန်းကုန်းကျေးရွာလူထုရေးဆွဲသော "ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြုပြင်မှု" အရ ကျေးရွာ၏အရှေ့နှင့် အနောက်ဘက်တွင် လယ်ကွင်းများတည်ရှိကာ ကျေးရွာ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် ဆန်စပါးမှာ ကျေးရွာ၏ အဓိကအရင်းအမြစ် တွေ့ရှိရသည်။ ကျေးရွာတွင် စပါးကြိတ်စက် (၂) လုံးရှိကာ ဆန်စပါးရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာ၏ အရှေ့နှင့် အနောက်ဘက်သို့ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသော UNDP အဖွဲ့နှင့် န.တ.လ တို့မှ ပူးပေါင်း၍တူးဖော်ခဲ့သော ရေသွယ်မြောင်းကို အမှီပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးအနည်းငယ် ရရှိပါသည်။ ရေနက်ကွင်းနှင့် အင်းရှိသည့်အတွက် မိုးရာသီတွင် ရေလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးကြသူများလည်းရှိသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိသဖြင့် ကျေးရွာရှိ ကလေးငယ်များသည် အလယ်တန်းအဆင့်အထိ ပညာကောင်းစွာသင်ယူနိုင်ကြပြီး အထက်တန်း အဆင့်ကိုမူ ဘားကပ်စံပြကျေးရွာသို့ သွားရောက်၍ပညာသင်ကြားရသည်။ တစ်ချို့သောဆင်းရဲ နွမ်းပါးသည့်ကလေးငယ်များသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းသောကြောင့် အထက်တန်း ပညာကို ဆက်လက်သင်ယူနိုင်ခြင်းမရှိကြချေ။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် ကုန်းလမ်းနှင့်ရေကြောင်းလမ်းတို့ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး အသုံး ပြုနိုင်သည်။ ကျေးလက်ဝန်ကြီးဌာနမှ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည့် ကျောက်ကြမ်းလမ်းမကြီးရှိ သော်လည်း လမ်းကြမ်းဖြစ်သဖြင့် အထက်တန်းကျောင်းသား/သူများ၊ လူနာများ၊ ကိုယ်ဝန် ဆောင်မိခင်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ သွားလာရာတွင်အဆင်ပြေခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သားဖွားဆရာမ (၁) ဦးနှင့် အရံ (၁)ဦး ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေရရှိနိုင်သည့် ရေတွင်း (၅၀) တွင်းနှင့် ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိ စက်ရေတွင်း တစ်တွင်းတို့ ရှိသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း နွေရာသီတွင် ရေခန်းခြောက်၍ရေရှားပါးမှုပြဿနာကို ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည်။ မိုးလေဝသနှင့်သတင်းအချက်အလက်များကို တယ်လီဖုန်း/ဂြိုဟ်တုစ လောင်းများမှတစ်ဆင့် သိရှိနိုင်ကြသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များမှာ လယ်နှင့် မုရင်းစိုက်ပျိုးခြင်း ဖြစ်ပြီးအခြားအရင်း အမြစ်များမှာ ဈေးဆိုင်ရောင်းခြင်း၊ တက္ကစီမောင်းခြင်း၊ နေ့စားအလုပ်လုပ်ခြင်း၊ ကျောက်ထုခြင်း စသည်ဖြင့် လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာနေလူထုများမှာ အရင်းအမြစ်များကို လဲလက်လှမ်းမီ သုံးစွဲခွင့်ရရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကျန်းမာရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင် ကျေးလက် ဆေးပေးခန်းရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးမှာလဲ လက်လှမ်းမီ စောင့်ရှောက်ခွင့်ရကြပါသည်။ ပညာရေးမှာ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းများရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျေးရွာရှိ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများမှာ မိုးရာသီတွင် ရေလွှမ်းမှုကြောင့်ကျေးရွာနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသွားသောလမ်းမှာ မြေနိမ့်လမ်း ဖြစ်သဖြင့် လမ်းအရှည်ပေ (၃၀၀) ခန့် ရေလွှမ်းနေတတ်သဖြင့် ကျေးရွာတွင်းရှိ ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများနှင့် ရွာနီးချုပ်စပ် ကျေးရွာရှိကျောင်းသားများမှာ သွားရေးလာရေးခက်ခဲရပါသည်။ မိုးများ၍ချောင်းရေလျှံပြီး ကျောင်းများကိုပိတ်ထားရသဖြင့် ပညာရေးနှောင့်နှေးနေရပါသည်ဟု လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းသွားလမ်းလေးကို ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများကဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ချိန်နှင့်ဖိစီးမှုများရှိနေချိန်ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများအပေါ်ဘေးအန္တရာယ်များဘယ်လိုကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကိုဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်းရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လေ့ရှိသူတွေမှာရှိသောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
ဆန်စပါး	အစားအစာဖူလုံစေသည်။တစ်ခုခုသောလုပ်ငန်းများပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သည်။	ရေကြီးသဖြင့်လယ်မြေပျက်စီးပိုးကျသဖြင့်သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့၊ မရင်းလယ်များရေမလုံလောက်	ရေကျမှတစ်ဆင့်ပြန်စိုက်ပိုင်းသတ်ဆေးဖြန်းချောင်းမှရေကိုလယ်သို့ရောက်အောင်အဆင့်ဆင့်သွယ်ယူကုန်ကျစရိတ်များ။	ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးစေ့များစိုက်ပျိုးရန်နှင့်စိုက်ပျိုးရေးပတ်သက်သောနည်းပညာလိုအပ်ပါသည်။
နွား၊ဆိတ်၊ကြက်၊ဝက်၊ဘဲ	ရောင်းချပြီးရရှိသောငွေဖြင့်လိုအပ်သောနေရာများတွင်အသုံးပြုနိုင်။	ရေကြီးအလွန်များပါက၎င်းတို့နေစရာခက်ခဲအပူဒဏ်ကြောင့်အနာရောဂါကျရောက်	အမြင့်ပိုင်းတွင်တင်းကုပ်များဆောက်ပေးခြင်း၊အရိပ်ရစေခြင်း၊ရေလောင်းပေးခြင်း။	နည်းပညာများဆေးဝါးများလိုအပ်ပါသည်။
ကား၊သုံးဘီး၊ထော်လ်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး	ပစ္စည်းများရွှေ့ပြောင်းရာတွင်လွယ်ကူစေခြင်း၊ဆေးရုံဆေးခန်းများသို့လူမမာများသယ်ပို့ရာတွင်အဆင်ပြေလွယ်ကူမြန်ဆန်စေခြင်း	လမ်းများပျက်စီးမှုကြောင့်အချိန်မီမရောက်နိုင်ခြင်း၊စက်ပစ္စည်းချို့ယွင်းမှုကြောင့်အချိန်မီမရှိခြင်း။	လမ်းများကောင်းမွန်နေပါကအဆင်ပြေခြင်း၊စက်ပစ္စည်းများအပြင်မဲဂရုစိုက်စစ်ဆေးပါကပျက်စီးမှုနည်းခြင်း၊အချိန်မီရောက်ခြင်း။	မိုးတွင်းသွားလာရေးလမ်းများကောင်းမွန်အောင်ကျောက်ခင်းလမ်းအဖြစ်အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ လက်လုပ်လက်စား၊ လက်သမားများဖြစ်ကြပါသည်။ ရာသီဥတုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပါက စိုက်ပျိုးရေးတွင် သီးနှံများအထွက်နှုန်းလျော့နည်းခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိ ခြင်း၊ မွေးမြူရေးတွင် တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ ကျရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်း ပိုမိုရှိသော သီးနှံများ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးရန် ဖြစ်ပါသည်။ တချို့မှာ လက်လုပ်လက်စားများ ဖြစ်၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပျိုးနွတ်၊ စပါးစိုက်၊ ကောက်ရိတ်များတွင် သွားရောက် လုပ်ဆောင်ရသောကြောင့် ၎င်း လုပ်ငန်းများမှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပုံမှန်မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် တားဆီးနိုင်သော အရာများမှာ အဓိကရေဖြစ်ပါသည်။ ရေများလုံလောက်စွာ မရရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပျက်ဆီးခြင်း၊ ထွက်နှုန်းကျဆင်းခြင်း၊ သောက်သုံးရေများ လုံလောက်စွာ မရရှိ ခြင်းကြောင့် လူများတွင် ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှောရောဂါများနှင့် တိရိစ္ဆာန်များတွင် အနာရောဂါများ ကျရောက်ခြင်းတို့ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာထဲတွင် အရေးပေါ်ငွေလိုအပ်ပါက ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေများ ထံတွင် လည်းကောင်း၊ ငွေကြေး ချမ်းသာသော မိသားစုများထံတွင် သော်လည်းကောင်း ချေးယူလိုရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အိမ်မှာရှိသော တိရိစ္ဆာန်များ (သို့မဟုတ်) ရွှေထည်ပစ္စည်းများကို ပေါင်နံရောင်းချရပါသည်။ ရပ်ရွာထဲတွင် အိမ်ထောင်စုများသည် အစားအစာများ မျှတစွာ စားသုံးနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ဒီနှစ်နှေရာသီမှာ သောက်သုံးရေ အလွန်ရှားပါးပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် အဖွဲ့(၁၁)ဖွဲ့ ရှိပါသည်။ ထိုအဖွဲ့များမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ သာရေးနာရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး၊ ကျောင်းကော်မတီ၊ စပါးဘဏ်၊ လူငယ်၊ ဂေါပက၊ သမ၊ မြစိမ်းရောင်၊ VDMC ၊ Action Aid အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဦးဆောင်လှုပ်ရှားခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အမှုအခင်းကိစ္စများအား တာဝန်ယူဖြေရှင်းမှုများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့သည် သာသနာပြု လုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင် လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ သာရေး၊ နာရေးအဖွဲ့၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အဖွဲ့တို့သည် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့နှင့် အတူကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သာရေး၊ နာရေး လုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သောအကြံဉာဏ်များပေးခြင်း၊ စပါးဘဏ် အဖွဲ့ ကလည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ကျောင်းကော်မတီ အဖွဲ့သည် ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများကို အဓိကဆောင်ရွက်ရပါသည်။ လူငယ်အဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးကိစ္စရပ်များနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ဘာသာရေးပွဲတော်များ၊ သာရေးနာရေး ကိစ္စများ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဖွဲ့အားလုံးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါသည်။

အဖွဲ့များ၏အဓိကဆက်သွယ်ရမည့်သူများမှာ -

- ၁။ ဦးစန်းယု (အုပ်ချုပ်ရေးမှူး)
- ၂။ ဦးကြည်လင်း (သာရေး၊နာရေးအဖွဲ့)
- ၃။ ဒေါ်မိချို (အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း)
- ၄။ ဒေါ်ချိုပြုံး (ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး)
- ၅။ ဦးသာကပေါ် (ကျောင်းကော်မတီ)
- ၆။ ဦးပါးလိ (လူငယ်)
- ၇။ ဦးတဘိ (ဂေါပက)
- ၈။ ဦးချစ်မောင် (သမ)
- ၉။ ဦးစန်းယု (မြစိမ်းရောင်)
- ၁၀။ ဦးဖိုးဦး (VDMC)

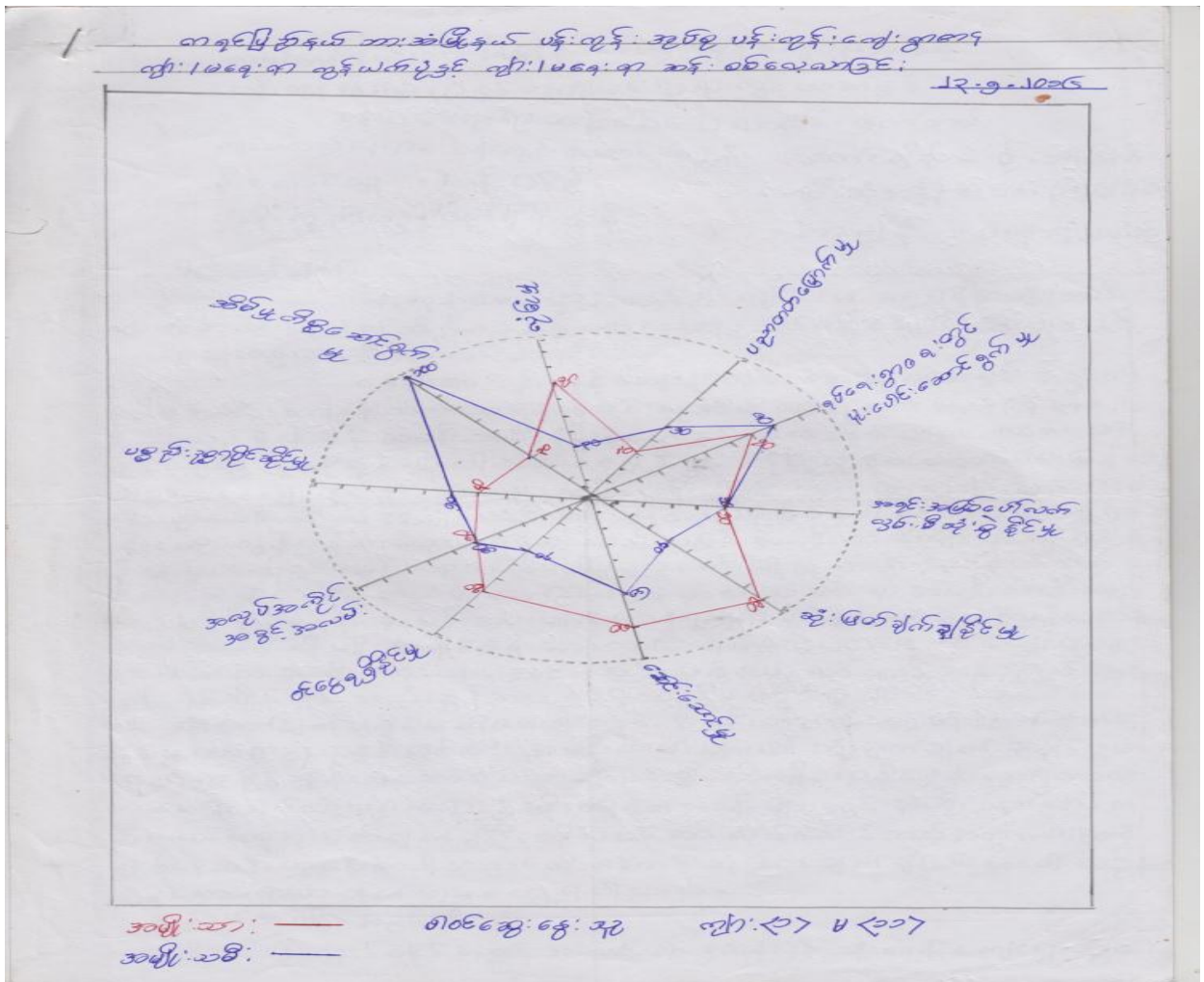
ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ရပ်မိရပ်ဖများ	ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ကျေးရွာ၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
လူငယ်အဖွဲ့	လူငယ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း မင်္ဂလာပွဲများ၊ ရှင်ပြုပွဲများ၊ ဘုရားပွဲတော်များစသည့် ရာသီအလိုက်ကျင်းပသောပွဲတော်များတွင်နှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အခန်းကဏ္ဍများတွင် စုပေါင်း လုပ်ဆောင်ပေးနေကြပြီး ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလဲ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် (လူငယ်အဖွဲ့ကို ရပ်ရွာ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များက ထိန်းညှိကွပ်ကဲ၍ ရပ်ရွာစည်ပင်ရေးကိစ္စများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြပါသည်။)
မိန်းမကြီးအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ မိန်းမကြီးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများတွင် လူငယ်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ရပ်ရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
ကျေးရွာသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးကော်မီတီ	
အမျိုးသမီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့	
နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့	ရပ်ရွာအတွင်းနာရေးကိစ္စပေါ်ပေါက်လာပါက အသုဘအခမ်းအနားနှင့် သင်္ဂြိုဟ်ရေး ကိစ္စရပ်များကို ရပ်ရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ကူညီနိုင်ရန်။
ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	ကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကျောင်းအုပ်ဆရာမနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကျောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ကလေးကစားကွင်း စသည့်လုပ်ငန်းများ အားကျေးရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်
ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အသက် ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်အတွင်း ကလေးများအား မူကြိုပညာသင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ဂေါပကအဖွဲ့	ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ကျေးရွာအတွင်း ရန်ပုံငွေရှာဖွေ၍ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများ	ကျေးရွာတွင်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များပေါ်ပေါက်လာပါကလမ်းညွှန်ချက်ပေး၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
အက်ရှင်အော့ဒ်(မြန်မာ)	ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့်ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်ကို ကျေးရွာအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အကြောင်းအရာ	အမျိုးသားရမှတ်	အမျိုးသမီးရမှတ်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	၅	၅
ခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေ	၈	၆
ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှု	၇	၄
အိမ်မှုကိစ္စအပေါ်ဆောင်ရွက်မှု	၃	၁၀
ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု	၄	၅
လုံခြုံမှု	၇	၃
ပညာရေးတက်မြောက်မှု	၃	၅
ရပ်ရွာအတွင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု	၉	၄
အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု	၅	၅
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု	၇	၈

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးများမှာ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ရှေးရိုးစွဲ အစဉ်အလာကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများမှာ ဝင်ငွေရှာဖွေမှုနည်းခြင်း၊ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူလုပ်အားခ မရရှိခြင်း၊ ရပ်ရွာအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားကောင်းသော်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်ကာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှုအားနည်းခြင်း၊ အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်မှုကိစ္စများနှင့်သာ အချိန်ကုန်နေ၍ ပြည်ပဝင်ငွေနှင့် ဗဟုသုတရှာဖွေချိန်နည်းပါးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများမှာ ပညာတတ်မြောက်မှု အားကောင်းသော်လည်း လက်ရှိတွင် တတ်သည့်ပညာကို အသုံးပြုပြီး ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လုပ်သူအရေအတွက် နည်းပါးခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသော်လည်း အမျိုးသားများက စီမံခန့်ခွဲကာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ တိုင်ပင်လုပ်ဆောင်မှုများ ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့်အမျိုးသမီးများကို စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်၊ သင်တန်းများပို့ချခြင်း၊ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများအား၊ အားကောင်းလာရန်၊ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အမျိုးသားများနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ရန် ရပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို နားလည်လာစေရန်၊ နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတသင်တန်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ရေကြီးခြင်းများကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ခံစားနေရပြီး၊ ရေကြီးမှုကြောင့် စပါးများပျက်စီးခြင်း၊ မျိုးစေ့များ အသစ်ပြန် ရှာဖွေစိုက်ပျိုးရခြင်း၊ ခြံများကိုလည်း ပြည်လည်ပြုပြင်ရခြင်း၊ ပျက်စီးသွားသော လမ်းများကိုလည်း

ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းများ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အသိပညာဗဟုသုတများ နည်းပါးနေခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု မရှိခြင်း၊ ဒေသအတွင်း မိုးလေဝသခန့်မှန်းတာမျိုး မရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ် တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် ရေရှားပါးမှုဒဏ်ကို များစွာခံစားခဲ့ရပြီး၊ ရေသွားခပ်ရသော အချိန်များ လွန်းသောကြောင့် အိမ်တွင်းအလုပ်များကို ကောင်းစွာ မလုပ်နိုင်ခြင်းများရှိသည်။ ဒေသအတွင်း အပင်တွေ ပြုန်းတီးသွားသောကြောင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များကို ပိုမိုခံစားနေရပြီး၊ လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်နိုင်ဖို့ အပင်တေ စိုက်ပျိုးရမည် ဖြစ်ကြောင်း အပင်များ စိုက်ပျိုးရာတွင် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ချင်တဲ့ ဆန္ဒများရှိကြောင်း တို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာလူထုများသည် မိုးရာသီကျရောက်သောအခါ စားသုံးနိုင်ဖို့ဆန်၊ ဆား၊ ငပိ၊ ငရုပ်စသည့် မပုပ်သိုးနိုင်သည့်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းထားလေ့ရှိကြောင်း အိမ်များကို မိုးဒဏ်၊ လေဒဏ် အတော်အသင့်ခံနိုင်အောင် လုံခြုံစွာ ဆောက်လုပ်ထားခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကြက်၊ ဘဲ၊ ဝက်၊ နွားများကို ကြိုတင်ကာကွယ်ထားမှုရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တခြားထူးထူးခြားခြား ပြင်ဆင်ထားမှုများမရှိ ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အသိပညာဗဟုသုတ နည်းပါးကြောင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ဖို့ VDMC အဖွဲ့ဝင်များကို သေချာစွာ သင်တန်းများ ပေးထားဖို့သင့်ကြောင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကို ရရှိနိုင်မှု

မအေးအေးသက်မှ ကျေးရွာအတွင်း ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ မေးရာ ကျေးရွာလူထုက မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လေထန်ခြင်း၊ ယခုလက်ရှိနှစ်တွင် ရေရှားပါးမှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရကြောင်းများ ပြောပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတများ နည်းပါးပါသည်။ ဒေသအတွင်းရှိ ဘေးအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်မှု အားနည်းနေကြောင်း၊ ကျေးရွာ လူထုအနေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အတွေ့အကြုံများ မရှိ၍ မသိရှိပါကြောင်း မအေးအေးသက်မှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ဘယ်ကနေ ရရှိပါသလဲဟု မေးရာ ကျေးရွာလူထုကလက်ကိုင်ဖုန်း AM/EM ရေဒီယိုများ၊ ရုပ်မြင်သံကြားများ တဆင့် ရရှိပါကြောင်း ရပ်ရွာအတွင်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက် လွယ်သူများ၏ ကာကွယ်မှုများစသည်တို့မရှိကြောင်း ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် နည်းပညာ သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသွားမည်ဆိုပါက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားခဲ့ပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ဘယ်လို အရင်းအမြစ်မှ ထုတ်ယူကာကွယ်မှာလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုက အရင်းအမြစ်များမှ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများ မရှိကြောင်း၊ လူထုကမိုးလေဝသနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘေးအန္တရာယ် အဆင့်သတ်မှတ်၍ အလံလွှင့်ခြင်း၊ အရောင်များ ခွဲခြားထားလျှင် ကောင်းကြောင်း

ပြောသွားခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုက မြို့နယ်သဘာဝ ဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာနတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလားဟု မေးရာ နည်းလမ်းများမသိရှိကြောင်း၊ တာဝန်ပေးထားသူ၊ တာဝန်ယူထားသူများလည်း မရှိကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းမှ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးမှုများမရှိကြောင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဆောလျင်စွာပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုတင်သတိပေးချက်များ မရှိကြောင်း၊ သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ မရှိသေးပါကြောင်း၊ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ အနစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များကို မေးခဲ့ရာ ကျေးရွာလူထုက ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတများမရှိကြောင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးမှုများကိုလည်း လက်ခံဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးကြောင်း၊ လူထုအနေဖြင့် နီးကြားစွာပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ ရှိကြောင်း များကို ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး နည်းပညာပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ သတင်းရယူမှု လည်းမရှိ၊ ချိတ်ဆက်မှုတွေလည်း အားနည်း၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတတွေလည်း မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ ဆွေးနွေးပေးသူများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင့်ရင်းများနှင့်အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ကလေးအချင်းချင်းဆော့ရာတွင်ထိခိုက် မိနိုင်ခြင်း၊ ရေကြီးလျှင်အန္တရာယ်များကြုံ တွေ့နိုင်ခြင်း	ကျေးရွာလမ်းများအားပြင်ဆင်ထားခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	စားဝတ်နေရေးအတွက်တခြားနေရာသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ရခြင်း	စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေအောင်ကူညီပေးခြင်း
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ကလေးများသည်လမ်းပြင်ခြင်း၊ ဘုန်းကြီး ကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်းများဆောက် လုပ်ရာတွင်အပြည့်အဝပါဝင်ဆောင်ရွက် ခြင်းများရှိ	တခြားနေရာများတွင်လည်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးသင့်
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	မိဘများအဆင်မပြေ၍ကျောင်းထွက်၍ အလုပ်လုပ်ရခြင်း	မိဘများအဆင်ပြေအောင်ကူညီပေးခြင်း
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းကြောင့်ကလေးများ တွင်ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများဖြစ်ပွား ခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားရန်အစာအာဟာ ရ ပြည့်ဝစွာမရရှိခြင်း	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများလုပ်ဆောင်ပေး ခြင်း
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ပညာရေးမှာလည်းပြည့်ဝစွာသင်ကြားပိုင် ခွင့်နည်းပြီးကလေးများအတွက်ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားခြင်းများမရှိပါ။	ပညာရေးအဆင်ပြေအောင်ကူညီပေးခြင်း
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုများကြောင့်မိုးခေါင် ရေရှားမှုများကြုံတွေ့ကြရပါသည်။	သောက်သုံးရေရရှိအောင်လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါ သည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဓိက မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းကြောင့် ကလေးများတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများ ဖြစ်ပွားပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ရှင်သန်စွမ်းဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာနှင့် သက်ဆိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခွင့်တွင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထွားရန် အစာအာဟာရ ပြည့်ဝစွာမရရှိသလို၊ ပညာရေးမှာလည်း ပြည့်ဝစွာသင်ကြားပိုင်ခွင့်မရှိ၍ ကလေးများအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ထားခြင်းများလည်းမရှိပါ။ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပိုင်းတွင်လည်း ကလေးများလမ်းပြင်ခြင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ရာတွင် အပြည့်အဝပါဝင် ဆောင်ရွက်သော်လည်း လူကြီးများကသူတို့ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းတို့ မရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ရေကြီးလျှင် ကျေးရွာလမ်းများ ရေမြုပ်သွားသည့်အတွက် ကလေးများ ကျောင်းသွားရာတွင် အခက်အခဲများစွာရှိကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။ ကလေးများနှင့်၎င်းတို့ လိုချင်သည့်အရာများမှာ သွားလာရေးလွယ်ကူစေရန်၊ ညဘက်ကစားရန် မီးလိုချင်၊ သူတို့လှလှပပ ဝတ်ဆင်သလို၊ ကိုယ်ကလည်းဝတ်ဆင်လိုခြင်း၊ လိုချင်တာတွေကို ပြည့်ဝစွာရရှိလိုခြင်း၊ အိမ်ကောင်း နေလိုခြင်း၊ အဝတ်အစား၊ စက်ဘီးများလိုချင်တာတွေကို တွေ့ရပါသည်။ ကလေးများ၏ လိုအပ်ချက်တွေမှာ ကလေးများ ကျောင်းကိုပြည့်စုံတက်လိုခြင်း၊ ညဘက်တွင်စာကျက်ရန် မီးလိုအပ်ခြင်း၊ အာဟာရပြည့်ဝသော အစား အစာများရလိုခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချလိုခြင်း၊ စာရေးကိရိယာများလိုအပ်ခြင်း၊ လုံခြုံစွာနေလိုခြင်း၊ ကျောင်းကို ကောင်းမွန်စွာတက်ရန် လမ်းကောင်းလိုအပ်ခြင်းစသည့်များ လိုအပ်တာတွေကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောင်းတွင် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သိပ္ပံအခန်းကို လက်တွေ့ကျကျလုပ်ကိုင်စေချင်ခြင်း (သစ်ပင်များစိုက်ပျိုး ခြင်း) ခြံစည်းရိုးကာခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများတွင် သတင်းစကားများအား တစ်အိမ်ဆင်း တစ်အိမ်တက် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီးပေးနိုင်ခြင်း၊ သစ်ပင်များစိုက်ပါက ရေလောင်းပေး နိုင်ခြင်း၊ အစည်းအဝေးများလည်း လွယ်လင့်တကူတက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ကလေးများမှာ ကျေးရွာတွင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် အဆင့်တွင် မပါဝင်သေးပါ။ လူကြီးများခိုင်းတာကိုသာ ပြုလုပ်နေရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

မအေးအေးသက်မှ ကျေးရွာအတွင်းဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ မေးရာ ကျေးရွာလူထုက မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လေထန်ခြင်း၊ ယခုလက်ရှိ နှစ်တွင် ရေရှားပါးမှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရ ကြောင်းများပြောပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတများ နည်းပါးပါသည်။ ဒေသအတွင်းရှိ ဘေးအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်မှု အားနည်းနေကြောင်း၊ ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းသော်လည်း

ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အတွေ့အကြုံများမရှိ၍ မသိရှိပါကြောင်း မအေးအေးသက်မှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ဘယ်ကနေရရှိပါသလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုက လက်ကိုင်ဖုန်း AM/EM ရေဒီယိုများ၊ ရုပ်မြင်သံကြားများ တဆင့်ရရှိပါကြောင်း ရပ်ရွာအတွင်း သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ၏ ကာကွယ်မှုများ စသည်တို့မရှိကြောင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် နည်းပညာသင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသွားမည်ဆိုပါက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားခဲ့ပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ဘယ်လိုအရင်းအမြစ်မှ ထုတ်ယူ ကာကွယ်မှာလဲဟု မေးရာ ကျေးရွာလူထုက အရင်းအမြစ်များမှ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများမရှိကြောင်း၊ လူထုက မိုးလေဝသနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘေးအန္တရာယ် အဆင့်သတ်မှတ်၍ အလံလွှင့်ခြင်း၊ အရောင်များခွဲခြားထားလျှင် ကောင်းကြောင်းပြောသွားခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုက မြို့နယ် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ် မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေး ဦးစီးဌာနတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလားဟု မေးရာ နည်းလမ်းများ မသိရှိကြောင်း၊ တာဝန်ပေးထားသူ၊ တာဝန်ယူထားသူများလည်းမရှိကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းမှ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးမှု များမရှိကြောင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဆောလျင်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုတင် သတိပေးချက်များမရှိကြောင်း၊ သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ မရှိသေးပါကြောင်း၊ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ အနစ်ချုပ် လမ်းညွှန်ချက်များကို မေးခဲ့ရာ ကျေးရွာလူထုက ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတများမရှိကြောင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးမှုများကိုလည်း လက်ခံဆောင်ရွက်မှုနည်းပါးကြောင်း၊ လူထုအနေဖြင့် နီးကြားစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများရှိကြောင်းများကို ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး နည်း ပညာပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။ အကြောင်းအရင်း မှာ သတင်းရယူမှုလည်းမရှိ၊ ချိတ်ဆက်မှုတွေလည်းအားနည်း၊ နည်းပညာဗဟုသုတတွေလည်း မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မအေးအေးသက်မှ ဆွေးနွေးပေးသူများ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပါ သည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဦးစောအောင်သိန်းတင်မှ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြပါသည်။ "ပန်းကုန်း ကျေးရွာတွင် BRACE စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးထားသော ဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့်နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား" ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုမှ " မရှိပါ " ဟု ဖြေကြား ကြပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်သက်ရှိများစိတ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသလားဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုမှ " မရှိပါ "ဟု ဖြေဆိုကြပါသည်။ " လူလုပ် သော သစ်တော၊ မူလသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေအနီးအနားမှာနေလား?"

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကို ဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား? ဟုမေးရာ ရပ်ရွာလူထုမှ “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေဆိုပါသည်။

“ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား ”ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှ မေးရာ “ မရှိပါ ” ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေဆိုပါသည်။ “ တိကျသော ပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား ” “ စီမံကိန်း အစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များ ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား ” ကိုအောင်သိန်းတင်မှ မေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေပါသည်။ စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များ မီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များအတွက် တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေလား? ဟု အောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ရပ်ရွာလူထုက ဖြေကြပါသည်။ “ ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိသလား ”ဟု မေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြားကြပါသည်။

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသနနယ်မြေ ဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြပါသည်။ အောင်သိန်းတင်က “ စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ် ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် ရှိနေသလား? စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ပျက်စီးစေသလား ” ဟုမေးရာ “မရှိပါ ”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြားပါသည်။ လူတွေ့ရဲ့ သုသာန်တွေကို နှောက်ယှက် ပေးနေသလား? ဟုမေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေဆိုကြပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦးသတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေ အနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား? ယဉ်ကျေးမှုအသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား? အောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ရပ်ရွာလူထုက ဖြေကြားကြပါသည်။

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသ လား? စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် လုပ်ပြီး ရေထုနှင့် မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား? ဟု အောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြပါသည်။

ကိုအောင်သိန်းတင်မှ “ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသော ပစ္စည်းများသုံးခြင်း ရှိသလား ”ဟု မေးရာ “မရှိပါ”ဟု ဖြေကြပါသည်။ “မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကိုသုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေသလား? ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား ”ဟု အောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များ ကို သုံးနေသလား? စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြားကြပါသည်။

“စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့်ပတ်သက်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား? ”ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြားကြပါ သည်။

ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် BRACED စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအဉ် များ နည်းဗျူဟာများ ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြား ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ “လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြားပါသည်။ “ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှု ကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေသလား” ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှမေးရာ “ မရှိပါ ”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြားပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသလား? ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမို ကောင်းမွန်စေသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှ မေးရာတွင် ရပ်ရွာလူထုက “ မရှိပါ ”ဟု ဖြေကြားကြပါသည်။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့် လုပ်ဆောင် သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား?” ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှ မေးရာ “ရှိပါသည်”ဟု ရပ်ရွာလူထု က ဖြေကြားပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာ မည်ဟု ထင်ပါသလား? ဟု ကိုအောင်သိန်းတင်မှ မေးရာတွင် ရပ်ရွာလူထုမှ “ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ထင်ပါသည်” ဟု ဖြေကြားပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ
၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိမပေးချက် (မဖြစ်မီ)	သတိပေး ချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရော က်မှုအား	သက်ရောက် မှုအတိုင်း အတာ	နှိုင်းယှဉ် ချက်
လေထန်ခြင်း	X X	X X	X	X X	X X			X	X	၁၁
ရေကြီးခြင်း	X	X		X	X			XX X	X X	၉
သွေးလွန်တုတ်ကွေး	X	X	X	X	X	X X	X	X	X	၁၀
ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်း	X X	X X X	X X	X X	X			X	X	၁၂
သောက်သုံးရေရှားပါး ခြင်း	X	X X	X X	X	X X			X X X	X X	၁၃
တောမီးလောင်ခြင်း	X	X	X	X X	X					၆
တိရစ္ဆာန်များရောဂါကျ ခြင်း	X X	X X	X X	X	X			X X X	X X X	၁၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပန်းကုံးကျေးရွာတွင် ကျရောက်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များမှ လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ သွေးလွန် တုတ်ကွေးဖြစ်ခြင်း၊ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်း၊ သောက်ရေရှားပါးခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များရောဂါကျ ရောက်သေဆုံးခြင်းစသော ဘေးအန္တရာယ်များ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာသည် လေပြင်းတိုက်ခိုက်မှုမှာ (၂) ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မိုးဦးကာလမှာ တစ်ကြိမ်နှင့် မိုးနှောင်းကာလမှာ တစ်ကြိမ်တိုက်ခိုက်ပါသည်။ လေပြင်းတိုက်ခိုက်မှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်ပျက် စီးမှုနည်းပါသည်။ လေပြင်းတိုက်သည့်အခါ မဖြစ်ခင် သတိပေးချက်မရှိ ဖြစ်ပြီးသော်လည်း သတိပေးချက်မရှိ ကြောင်း သက်ရောက်မှုအားနှင့် သက်ရောက်မှုတိုင်းတာမှုအားမှာ တိုတောင်းသောကာလဖြစ်သည့်အတွက် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု နည်းပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာ၏ ဘေးပတ်လည်တွင် ရေပိုင်းထားသည့် ရွာဖြစ်ပါသည်။ ရေပတ်လည် ပိုင်းထားသည့် ရွာဖြစ်သောကြောင့် ရေကြီးမှုဒဏ်ကို အနည်းဆုံး (၁) ကြိမ်ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ရေကြီးသည့် အချိန်ကာလမှာ (၁) လသာ ဖြစ်ပြီး မိုးရွာသွန်းမှုနည်းသောကြောင့် ရေကြီးမှုမှာ အားပျော့သော အခြေအနေရှိပါသည်။

ပန်းကုံးရွာ၏ ရေကြီးမှုပြင်းအားနှင့် အရှိန်မှာ အားပျော့သော အခြေအနေရှိပါသည်။ ရေကြီးလာခဲ့လျှင် မဖြစ်ခင်ကြိုတင် သတိပေးချက်မရှိ ဖြစ်ပြီးသော်လည်း သတိပေးချက်မရှိပါ။ ရေကြီးသည့်အတွက် အားမှာကြာ ရှည်သည့် ကာလဖြစ်ပြီး သက်ရောက်မှုနှင့် အတိုင်းအတာမှာ အသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါ (၁) ကြိမ်ဖြစ်ပြီး မိုးဦးကျချိန် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီး ပြင်းအားနှင့်အရှိန် မှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးမဖြစ်ခင် မိသားစုဝင် အချင်းချင်း သတိပေးခြင်း၊ ကျေးရွာသူ/သား အချင်းချင်း သတိပေးခြင်း၊ မိမိ၏ အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်က သစ်ပင်ချိုပုတ်များရှင်းလင်းခြင်း၊ ခြင်ထောင်ထောင်ပြီး အိပ်ရန်အချင်းချင်း သတိပေးခြင်း၊ ရေမြောင်းများ ရှင်းလင်းရန် သတိပေးလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ သွေးလွန်တုတ် ကွေး ဖြစ်ပြီးသည့်အခါ သတိပေးချက် အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ကျရောက်သည့် အတွက် အားပျော့သည့် အခြေအနေရှိပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာ၏ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်းဒဏ် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ပွားပါသည်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သောဒဏ်ကို နွေရာသီ တပေါင်း၊ တန်ခူးလတွင်းမှာ အလွန်ပူပြင်းပါသည်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သောကြောင့် ပြင်းအားအသင့် အတင့်ရှိပြီး အရှိန်က အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ ပန်းကုံးကျေးရွာမှာ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော ဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုအားနှင့် သက်ရောက်မှု တိုင်းတာမှုအား အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာသည် ယနေ့ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုဒဏ်ကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ သောက်သုံးရေရှား ပါးသောကြောင့် ကျေးရွာသူ/သားများ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်လာပြီး

အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ သေဆုံးကြပါသည်။ တပေါင်း၊ တန်ခူးလတွင် အလွန်ပူပြင်းသည့်အတွက် တောမီးလောင်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ တောမီးလောင်သည့် အတွက်ပြင်းအားမှာ ထိခိုက်ပျက်စီးမှု နည်း အသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။ မီးလောင်မှုအရှိန်နှုန်းမှာ အနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာမှာ တိရိစ္ဆာန်များက တစ်နှစ်လျှင် ရောဂါ(၂)ကြိမ် ကျရောက်သည်။ ရာသီအလိုက် တိရိစ္ဆာန် သေဆုံးမှုအနည်းငယ်ရှိပြီး သေဆုံးခြင်းပြင်းအားနှင့် အရှိန်မှာ သေဆုံးမှု နည်းပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များ သေဆုံးမှု သက်ရောက်မှုအားနှင့် သက်ရောက်မှုတိုင်းတာမှုအားမှာ သေဆုံးမှုများသောကြောင့် အားပြင်းထန်ပြီး အားများသောအခြေအနေရှိပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်အဆင့် ခွဲခြားချက်များ၏ နှိုင်းယှဉ်ရလဒ်များမှာ လေပြင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း (၁၁) မှတ်၊ ရေကြီးခြင်း (၉)မှတ်၊ သွေးလွန်တုတ်ကွေး (၁၁) မှတ်၊ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်း (၁၂) မှတ်၊ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုမှာ (၁၃) မှတ်၊ တောမီးလောင်မှုမှာ (၆) မှတ်၊ တိရိစ္ဆာန်များရောဂါကျခြင်းမှာ (၁၃) မှတ် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပန်းကုံးကျေးရွာ၏ နှိုင်းယှဉ်ချင်းရလဒ်၏ အရေးကြီးဆုံးမှာ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းနှင့် တိရိစ္ဆာန်ရောဂါ ကူးရောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှုများ	အပူပြင်း	ကျန်းမာရေးပြဿနာ	သီးနှံများပျက်စီး	ရေရှားပါး	ရမှတ်	အဆင့်
၁	အပူပြင်း	x	အပူပြင်း	အပူပြင်း	အပူပြင်း	၃	၁
၂	ကျန်းမာရေးပြဿနာ		x	ကျန်းမာရေးပြဿနာ	ရေရှားပါး	၁	၃
၃	သီးနှံများပျက်စီး			x	ရေရှားပါး	၀	၄
၄	ရေရှားပါး				x	၂	၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ လူထုကြုံတွေ့ ခံစားနေမှုများကိုသိသာထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ရပါမည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ အဖြစ် ပန်းကုံးကျေးရွာတွင် နွေရာသီ၌ အပူချိန်တိုးမြှင့်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးများ၏ကျန်းမာရေးကိုလည်းထိခိုက်စေပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုမှာလည်း နွေကာလများတွင် ပူပြင်းမှုနှင့်အတူ ခက်ခဲစွာ ရင်ဆိုင် နေရပါသည်။ သောက်သုံးရေမလုံလောက်မှုကြောင့် ၁ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသောနေရာတွင် သွားရောက် ခပ်ယူကြရပါသည်။ အပူချိန်မြင့်မားမှုကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်မှုများ ကြုံတွေ့နေရပြီး သီးနှံအထွက်နှုန်းကိုလျော့ကျစေပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ရင်ဆိုင်နေမှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားရာတွင်အပူပြင်းမှုမှာနံပါတ် ၁ ဖြစ်ပြီး ဒုတိယမှာ ရေရှားပါးမှုဖြစ်ပါသည်။ တတိယပြဿနာမှာ ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှုဖြစ်ပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းသည် ၎င်းကျေးရွာတွင် နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသော အန္တရာယ်ဖြစ်ပြီး

ရွာသူ၊ ရွာသားများ၏ကျန်းမာရေးများကိုလည်း ထိခိုက်နေသော အန္တရာယ်အဖြစ် ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင်မိုးလေဝသနှင့်လေဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့်လေဗေဒဌာန၏ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	<p>ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင်ရေကြီးခြင်းအမြင့်ဆုံးရောက်ရှိသောလများမှာဝါဆိုနှင့်ဝါခေါင်လတို့ဖြစ်ပါသည်။</p> <p>ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင်အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်ရေဘက်ရှိသောလများမှာဝါဆိုနှင့်ဝါခေါင်လတို့ဖြစ်ပါသည်။</p> <p>ကျေးရွာအတွင်းလေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သောလများမှာကဆုန်၊နယုန်၊ဝါဆိုနှင့်ဝါခေါင်လများတွင်ပုံမှန်နှင့်ပြင်းစွာတိုက်ခတ်သောလများဖြစ်ပါသည်။</p>	<p>တန်ခူးလနှင့်ကဆုန်လများတွင်သောက်သုံးရေရှားပါးမှုအခက်အခဲများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။</p> <p>တပေါင်း၊တန်ခူးလနှင့်ကဆုန်လများတွင်နေပူဒက်ပူပြင်းလွန်းသောကြောင့်ကလေးများ၊သက်ကြီးရွယ်အိုများမသန်စွမ်းများပို၍အခက်ကြုံရပါသည်။</p>	<p>သောက်သုံးရေများလုံလောက်စွာမရရှိခြင်း၊ရေများမသန့်ရှင်းမှုများကိုတွေ့ကြုံခဲ့ရပါသည်။</p> <p>လက်ရှိတွင်မိုးရွာသွန်း၍တွင်းရေမျှားပို၍ခန်းခြောက်ပြီးပီးရေများလည်းမသန့်ရှင်းတော့ပါ။ ရွာသားများအနေဖြင့်သောက်ရေသုံးရေအတွက်တစ်ရက်လုံးနီးပါးအချိန်ပေးနေရပါသည်။</p>	<p>ကျေးရွာလူထုများဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဖြစ်ခြင်း၊ကလေးများအော့အန်ခြင်းများဖြစ်တက်ပါသည်။</p> <p>ရာသီပြောင်းအနာများဖြစ်သောရောင်းဆိုး၊နာရေအဖျားတက်ခြင်းတုတ်ကွေးမိခြင်းများလည်းကြုံရပါသည်။</p>	<p>၂၉-၂၀.၅.၂၀၁၆ရက်နေ့တို့တွင်လေပြင်းများတိုက်ခတ်ခဲ့ပါသည်။</p> <p>၂၀ - ၂၃. ၅. ၂၀၁၆ရက်နေ့တို့တွင်မိုးများအဆက်မပြတ်ရွာသွန်းခြင်းမိုးကြိုးပစ်ခြင်းများရှိခဲ့ပါသည်။</p>	<p>VDMC အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းထားပါသည်။သို့သော်သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှုမရှိသေးပါ။</p> <p>ကျေးရွာအနေနှင့်ရေများကိုချွေတာသုံးဖို့နို့ဆော်ပေးတာတွေ့ရှိပါသည်။</p> <p>ကျေးရွာတွင်ဆေးပေးခန်းရှိသောကြောင့်ကျန်းမာရေးအသိပညာများပေးခြင်း၊ရေတွင်းများတွင်ပိုးသတ်ဆေးများထည့်ပေးခြင်း၊ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်းများရှိပါသည်။</p>	<p>VDMC အဖွဲ့မှစောင့်ကြည့်လေ့လာမှုတွေ့ရှိပါသည်။</p> <p>ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုလိုက်လုပ်မလုပ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းများလည်းရှိပါသည်။</p>

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကိုငြိမ်းချမ်းအောင်မှ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုသမိုင်းအချက်များကို ရှင်းပြ၍ “ မိုးအများဆုံးရွာသော လမှာ ဝါဆိုဝါခေါင်လများဖြစ်သည်”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြားကြပါသည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ရေကြီးခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းရှိပါသည်။ ကဆုန်လ၊ နယုန်လများတွင် ပုံမှန်လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုရှိပါသည်။

“ပြီးခဲ့သည့် ၁-၂ လများ၏ အခြေအနေဘယ်လိုရှိသလဲ”ဟု ငြိမ်းချမ်းအောင်က မေးရာ “ ရေရှားပါးမှု၊ အလွန်ပူပြင်းခြောက်သွေ့မှုများရှိပါသည်”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြားကြပါသည်။

“လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု ဘယ်လိုရှိသလဲ”ဟု ငြိမ်းချမ်းအောင်က မေးရာ ရပ်ရွာလူထုက “ သောက်သုံးရေ မသန့်ရှင်းမှု၊ မိုးများရွာသွန်း၍ ကလေးနှင့် တိရိစ္ဆာန်များ အနာရောဂါ ကျရောက်မှုများဖြစ်ပါသည်။” ဟု ဖြေကြားကြပါ သည်။

“လက်ရှိဖြစ်ပေါ်သော အခြေအနေကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှုတွေက ဘာရှိသလဲ”ဟု ငြိမ်းချမ်းအောင်မှ မေးရာတွင် “ကလေးများနှင့်အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များတွင် အနာရောဂါများ ကျရောက်တတ်ပါသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ ချောင်းဆိုး၊ အဖျားရောဂါ၊ ကြက်အနာထိခြင်း၊ နွားများတွင် ခွာနာလျှာနာရောဂါခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါသည်ဟု” ဖြေ ဆိုကြပါသည်။

“ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက် ဘယ်လိုရှိသလဲ”ဟု ငြိမ်းချမ်းအောင်က မေးရာတွင် ရပ်ရွာ လူထုက ၁၉-၂၀/၅/၂၀၁၆ ရက်နေ့မှာ လေပြင်းတိုက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀-၂၃/၅/၂၀၁၆ ရက်များတွင် မိုးအဆက်မပြတ် ရွာသွန်းပါသည်”ဟု ဖြေကြားကြပါသည်။

“ဆုံးဖြတ်ချက်ဘယ်လိုချမှတ်သလဲ”ဟု ကိုငြိမ်းချမ်းအောင်မှ မေးရာ ဘေးအန္တရာယ်များ အတွက် VDMC အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်မယ် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုအတွက် ရေကို ချွေတာသုံးဖို့ ဦးဆောင်မှုတွေ ရှိတယ်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ကျန်းမာရေးဌာနမှ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးမှုတွေရှိတယ်။ ရေတွင်းများတွင် ဆေးထည့်ပေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်းများရှိပါသည်”ဟု ရပ်ရွာလူထုမှ ဖြေကြားကြပါသည်။

“ပန်းကုန်းကျေးတွင် တဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အခြေအနေဘယ်လိုရှိသလဲ” ဟု ကိုငြိမ်းချမ်း အောင်မှ ဆက်လက်မေးရာတွင် ရပ်ရွာလူထုက “ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ VDMC အဖွဲ့မှ စောင့်ကြည့် လေ့လာမှုများ ရှိပါသည်” ဟု ဖြေကြားကြပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	လမ်း	ရေလှောင်ကန်	တိရိစ္ဆာန်အသိပညာပေးသင်တန်း	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	မူကြိုကျောင်း	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	ရေမြောင်း	ရမှတ်
လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	၈
ရေလှောင်ကန်		တိရိစ္ဆာန်အသိပညာပေးသင်တန်း	ကျန်းမာရေးနဲ့အသိပညာပေး	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	မူကြိုကျောင်း	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	ရေမြောင်း	၀
တိရိစ္ဆာန်အသိပညာပေးသင်တန်း			ကျန်းမာရေးနဲ့အသိပညာပေး	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	မူကြိုကျောင်း	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	ရေမြောင်း	၁
ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း				သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	မူကြိုကျောင်း	ကျန်းမာရေးနဲ့အသိပညာပေး	ကျန်းမာရေးနဲ့အသိပညာပေး	ကျန်းမာရေးနဲ့အသိပညာပေး	၅
သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း					မူကြိုကျောင်း	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	သဘာဝဘေးဒဏ်ခံပညာပေးသင်တန်း	၆
မူကြိုကျောင်း						မူကြိုကျောင်း	မူကြိုကျောင်း	မူကြိုကျောင်း	□
စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း							စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း	ရေမြောင်း	၃
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း								ရေမြောင်း	၂
ရေမြောင်း									၄

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုဆိုးရွာလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာမှု အပေါ်တွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများမှာ -

- (၁) လမ်းပြုပြင်ခြင်း
- (၂) မူကြို (KG ကျောင်း)
- (၃) သဘာဝဘေး အသိပညာပေးသင်တန်း
- (၄) ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးသင်တန်း
- (၅) စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာပေးသင်တန်း
- (၆) ရေသွယ်မြောင်း
- (၇) သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း
- (၈) တိရိစ္ဆာန်နှင့်ပတ်သက်သော အသိပညာပေးသင်တန်း
- (၉) ရေလှောင်ကန် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	လူမှုရေး	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်
လမ်းပြုပြင်ခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၅			၆
KG စာသင်ကျောင်း					
စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၆			၆
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	ထိခိုက်မှုမရှိဘူး	၃	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၈			၆
ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	ထိခိုက်မှုမရှိဘူး	၃	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၈			၆
စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေး သင်တန်း					

စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	ထိခိုက်မှုမရှိဘူး	၃	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၈			၆
ရေသွယ်မြောင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	ထိခိုက်မှုရှိ	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်	၁	လူမှုရေး	အကျိုးအမြတ်နည်း း	၁
	စုစုပေါင်း	၄			၅
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်နည်း း	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	ထိခိုက်မှုမရှိ	၃
လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၈			၇
တိရိစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၈			၆
ရေလှောင်ကန် (သောက်ရေကန်)					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၁	စီးပွားရေး	အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	ထိခိုက်မှု အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ် ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂
လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂	လူမှုရေး	အသင့်အတင့်	၂
	စုစုပေါင်း	၅			၆

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ လမ်းတစ်လမ်းပြုပြင်မည်ဆိုပါက စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးတွေမှာ ဘယ်လောက်ထိအကျိုးရှိမလဲများ သိရှိဖို့ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ လမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး လမ်းအသစ်ဖောက်ရန်နှင့် ပြုပြင်ရန်တို့ကိုမေးရာ ကျေးရွာလူထုက လမ်းပြုပြင်ရန်သာဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါသည်။ ဘယ်လိုလမ်းဖြစ်အောင် လုပ်ချင်ပါသလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုက ကွန်ကရစ်လမ်း ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်ကြောင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်အနေနှင့်များမှာဖြစ်သည်အတွက် (၁)မှတ်ရရှိပြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု အနေနှင့် (၂)မှတ်၊ လူမှုရေးအရ ပဋိပက္ခရှိနိုင်ခြေဖြစ်လို့(၂)မှတ် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်လမ်းကောင်းသွားရင် ဘယ်လိုအကျိုးအမြတ်ရှိသလဲလို့ ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ မေးရာလမ်းကောင်းလာရင် ကုန်သွယ်တွေသွားရလာရ လွယ်ကူပြီး ကျေးရွာထဲက လူတွေသွားလာရ လွယ်ကူခြင်းကြောင့် (၂)မှတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကို ဘယ်လိုအကျိုးရှိမလဲလို့ မေးရာ လမ်းကောင်းသွားသည့်အတွက် သွားရလာရလွယ်ကူခြင်း နွေရာသီတွေမှာ ရေသားလာပြီး လှူရလွယ်ကူခြင်း ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိခြင်း တို့ကြောင့် (၂)မှတ်ရှိကြောင်း တို့ကို ရွာသူရွာသားနှင့်ဆရာဝင်းပြည့်အေး တို့ ဆွေးနွေးပြီး အမှတ်တွေကို အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးပေးပါသည်။ သဘာဝဘေး အသိပညာပေးသင်တန်းကို ဘယ်လိုသင်တန်းမျိုးဆိုတာ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးကိုလိုချင်သလဲလို့ မေးရာ မဖြေတတ်သဖြင့် သင်တန်းပေးမည့်ရက်ကို မေးရာ ကုန်ကျစရိတ်၏(၅)ရက်လျှင် ၂ သိန်းခွဲ ကုန်ကျမည်လို့ ရွာသူ/ရွာသားများ ပြောရာ ကုန်ကျစရိတ် နည်းသည့်အတွက် (၃)အမှတ်ပေးရာ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကျိုးအမြတ်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုမရှိသည့်အတွက် (၂)မှတ် ရရှိခဲ့ရာ လူမှုရေးအရ သင်တန်းပေးခြင်းကြောင့် ပဋိပက္ခရှိမရှိကိုမေးရာ မရှိကြောင်း ရွာသူ/ရွာသားများက ပြောပြရာ (၃)မှတ် ရရှိပြီး စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အတွက် ဘယ်လိုရှိကြောင်း ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ မေးရာ အကျိုးအမြတ် အနည်းငယ်ရှိ၍ (၂)မှတ်ရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်အကျိုးအမြတ်တစ်ရွာလုံးကို သင်တန်းပေးရင် အားလုံး လိုက်လုပ်မယ်လို့ ထင်သလားလို့ ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ မေးရာ လုပ်တဲ့သူရှိသလိုမလုပ်တဲ့သူလည်း ရှိရပါတယ်လို့ ပြောပြီး သင်တန်းရသွားသည့်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့်(၂)မှတ် ပေးခဲ့ရာ၊ လူမှုရေးအကျိုး အမြတ်တွေမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးစကားများခြင်းမရှိခြင်းကြောင့်(၂)မှတ် ရွာသူ/ရွာသားနှင့် ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ ကျန်းမာရေးအသိပညာသင်တန်းတို့သည်လည်း တိရိစ္ဆာန်အသိပညာပေးသင်တန်းနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ ရေသွယ်မြောင်းပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးရာ စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်များနိုင်သည့်အတွက် (၂)မှတ်နှင့် လူမှုရေးတွင် (၁)မှတ် ပေးသွားခဲ့ကြပါသည်။ အပင်စိုက်ပျိုးခြင်းတွင် စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ် နည်းသည့်အတွက် (၃)မှတ် ပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့်ထိခိုက်မှုမရှိသည့်အတွက်(၃)မှတ်၊ လူမှုရေးအရ သေဆုံးမှုများ ရှိနိုင်သည့်အတွက်(၂)မှတ်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ အကျိုးအမြတ် ဘယ်လောက်ပေးမလဲဟု မေးရာ ရွာသူရွာသားများက အကျိုးရှိကြောင်း ပြောပြီး(၂)မှတ်၊

ပတ်ဝန်းကျင်အကျိုးအမြတ်က လူတွေအတွက် အရိပ်ရပြီး ကာကွယ်မှုများပြုလုပ်ပေးသည့်အတွက် (၂)မှတ် ပေးသွားခဲ့ကြပါသည်။ ရေလှောင်ကန်အနေဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်မှာ စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်များသည့်အတွက်(၁)မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိခိုက်မှုရှိသည့်အတွက်(၂)မှတ်၊ လူမှုရေး အရ လာခပ်ရသည့်ခရီးဝေးကွာသည့်အတွက် စကားများနိုင်ခြင်းရှိနိုင်ကြောင်းပြောပြီး (၂)မှတ်၊ ရေလှောင်ကန် ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးအမြတ်မှာ စီးပွားရေးအရ(၂)မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့် တအားပြောင်းလဲသွားနိုင် သည့်အတွက်(၂)မှတ်၊ လူမှုရေးအရ အကျိုးအမြတ်မှာ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ပြောပြီး(၂)မှတ် ပေးသွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာဝင်းပြည့်အေးမှ မူကြိုကျောင်းကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးခဲ့ရာ ကျေးရွာလူထုက KG စာသင်ကျောင်း ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်နည်းနိုင်သည့်အတွက် (၂)မှတ်ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် (၂)မှတ်၊ လူမှုရေးအတွက်(၂)မှတ်၊ အကျိုးအမြတ်အနေနှင့် စီးပွားရေးအရ (၂)မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အတွက်(၂)မှတ်၊ လူမှုရေးအရ ထိခိုက်မှုမရှိနိုင်သည့်အတွက် (၂)မှတ် ပေးသွားခဲ့ကြပါသည်။ ဆရာဝင်းပြည့်အေးနှင့် ရွာသူရွာသားများ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို ၂၆.၄၅ မိနစ်တွင် အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးအန္တရာယ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့်မှန်းဆချက်	အချိန်
လမ်းပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သား၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ဝန်ဆောင်များ	မြေဖို့၊ ကျောက်ခင်း၊ မြေကြီးအသားကျ ရန် လုပ်ဆောင် မယ်၊ ကွန်ကရစ်လမ်း	ရွှေတောင်မှ ရေကျော်ထိ ၁ မိုင်ခွဲခန့်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကော်မတီ၊ ရွာသူရွာသားများ	သိန်းပေါင်း ၁၅၀၀ ခန့်	မရှိ	ပွင့်လင်းရာသီ
KG ကျောင်း	ကလေးများ အားဦးတည်	ကွန်ကရစ်အောက်ခံ၊ ဝါးကျောင်း၊ တိုင်ထူ၊ အမိုး၊ အကာကာ၊ ပြတင်းပေါက်ဖောက်မယ်။	ပန်းကုန်းအ.လ.က ခွဲဝင်မှာ	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျောင်းအုပ်ဆရာ၊ ကျောင်းကော်မတီနှင့် ရွာသူရွာသားများ	သိန်း ၂၀ ခန့်	မရှိ	၂၀၁၆ ခုနှစ် ၅လပိုင်း ၂၆-၂၇ မှာ စမည် တစ်ပတ်ခန့်
အသိပညာပေးသင်တန်းများ	လယ်သမားများ အမျိုးသမီးများ၊ ကလေး ရွာသူ/သားများ	သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့တို့မှ ကျေးရွာ သို့လာရောက် သင်တန်းပေးမယ်	ပန်းကုန်းကျေးရွာမှ ဦးကြည်လင်၏ နေအိမ်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ VDMC , WSHG ရွာသူရွာသားများ	သင်တန်း ၄ခု အတွက် တစ်ခုလျှင် ၅ သိန်းနှုန်း	-	စိုက်ပျိုးရေး၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ကျန်းမာရေး၊ မေ၊ဇွန် တိရိစ္ဆာန် ပညာပေးမတ်၊ ဧပြီ
အပင်များစိုက်ခြင်း	သက်ကြီး၊ ကလေး၊ ရွာသူ၊ ရွာသား	မိမိခြံမှာလမ်းဘေးမှာ ကျောင်းဝင်းမှာ	ပန်းကုန်းကျေးရွာ မှာ	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ လူငယ်၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး	-	-	ဇွန်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ၃ ရက်ကြာမည်။
ရေသွယ်မြောင်း	လယ်သမား ရွာသူ/သား များ	စက်နဲ့ တူးမယ်၊ စက်ငှားမယ်	ဖားကပ်မှရွာမှ ပန်းကုန်းရွာထိ အနက်(၆)ပေ အကျယ် (၁၀)ပေ အရှည်(၃)မိုင်	အုပ်ချုပ်ရေး လယ်သမားများ လမ်းကော်မတီများ	သိန်း ၁၀၀၀ ခန့်	မြေပိုင်ရှင်နှင့် စကားပြော ဆိုရမည်။	တစ်လခွဲခန့် ကြာမည်။ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့်မှန်းဆချက်	အချိန်
အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း (စက်ချုပ်၊ ယတ္တန်း)	အမျိုးသမီးများ အားလုံး	သင်တန်းပေးရန်နှင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးရန်	ကျေးရွာစာသင် ကျောင်းတွင် သင်တန်းပေးမည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ WSHG အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးများ	၁၅ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇ ဇန်နဝါရီ
ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးအား အသစ်ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်း	ရွာသူ/သားများ၊ အစိုးရ ဌာနနှင့် NGO မှ လာရောက်သော ဧည့်သည်များ	မြေဝယ်မည်၊ အခန်း (၂) ခန်းပါ အဆောက်အဦးနှင့် အိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်း	ပန်းကုန်းကျေးရွာ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ရွာသူ/သားများ	သိန်း (၃၅၀)	မရှိပါ	၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီလ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ လမ်းပြုပြင်ခြင်း KG ကျောင်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးအသိပညာပေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်း၊ ရေသွယ်မြောင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များနှင့်ပတ်သက်သော အသိပညာပေးသင်တန်း၊ ရေလှောင်ကန်တူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းတို့သည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာရှိ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကလေး၊ မသန်စွမ်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများနှင့်တိရိစ္ဆာန်များကို ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများထဲမှ လမ်းပြုပြင်ခြင်းသည် မြေဖို့၊ ကျောက်ခင်း၊ မြေကြီးအသားကျအောင် လုပ်ဆောင်ပြီး ကွန်ကရစ်လမ်းဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ KG ကျောင်းဆောက်လုပ်ရန် အတွက်ကွန်ကရစ်လောင်း၊ တိုင်ထူ၊ အမိုးမိုး၊ အကာကာပြီး ပြတင်းပေါက်များပြုလုပ်ခြင်း၊ သဘာဝဘေး အသိပညာပေး သင်တန်းပေးခြင်းအား (၅)ရက်ကြာ အက်ရှင်အေဒ်ရုံးမှဝန်ထမ်းများလာရောက်ပို့ချပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေး သင်တန်းအား (၅) ရက်ကြာ ကျန်းမာရေးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် အက်ရှင်အေဒ်ဝန်ထမ်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးခြင်းသင်တန်းအား စိုက်ပျိုးရေးရုံးမှ ဝန်ထမ်းနှင့် အက်ရှင်အေဒ်အဖွဲ့မှ (၅)ရက်ကြာ သင်တန်းပေးရန်၊ ရေသွယ်မြောင်းတူးဖော်ခြင်းတွင် စက်ငှားရမ်းပြီး တူးဖော်မည်။ အနက်(၆)ပေ၊ အကျယ်(၁၀)ပေ၊ အရှည်(၃)မိုင်ခန့်ရှိ ရေမြောင်းပြုလုပ်ခြင်း။ သစ်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်းတွင် မိမိအိမ်နား လမ်းဘေးနှစ်ဖက်၊ ကျောင်းဝင်းနှင့်ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် စိုက်ပျိုးခြင်းတွင် မိမိအိမ်နား၊ လမ်းဘေးနှစ်ဖက်၊ ကျောင်းဝင်းနှင့် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် စိုက်ပျိုးမည်။ တိရိစ္ဆာန်များပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်း သင်တန်းအား မွေးကုရုံး မှ ဝန်ထမ်းနှင့် အက်ရှင်အေဒ်မှဝန်ထမ်းတို့မှ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ရေလှောင်ကန်ဆောက်လုပ်ခြင်းတွင် မြေတူး၊ အုပ်စီ၊ ဘီလပ်မြေနှင့်အချောကိုင်၊ အမိုးမိုးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများထဲမှ

လမ်းပြုပြင်ခြင်းအား ရွှေတောင် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှ ရွာအဆုံးရေကျော်အထိ (၁)မိုင်ခွဲ၊ KG ကျောင်းဆောက်လုပ်ခြင်းအား ပန်းကုန်းကျေးရွာ အလယ်တန်း ကျောင်းခွဲဝင်း အတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ အသိပညာပေးသင်တန်းများအား ပန်းကုန်းကျေးရွာရှိ ဦးကြည်လင် နေအိမ်တွင်လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအား ပန်းကုန်းကျေးရွာအတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ ရေသွယ်မြောင်း တူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းအား ဖားကပ်စံပြကျေးရွာမှ ပန်းကုန်းကျေးရွာ အထိသို့ လည်းကောင်း၊ ရေလှောင်ကန်ဆောက်လုပ်ခြင်းအား ပန်းကုန်းကျေးရွာရှိ စပါးဘက်အနီးတွင် လည်းကောင်း အသီးသီးပြုလုပ်သွား မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများအား ကျေးရွာရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ရပ်မိရပ်ဖကော်မတီ၊ ရွာသူရွာသားများနှင့် ကျေးရွာသူတာဝန်ရှိသော အဖွဲ့များမှ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်အနေဖြင့် လမ်း ပြုပြင်ရန်အတွက် သိန်းပေါင်း(၁၅၀၀)၊ KG ကျောင်းအတွက် သိန်း(၂၀)ခန့်၊ အသိပညာပေးသင်တန်း(၄)ခုအတွက် သိန်း(၂၀)၊ အပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် (၃)သိန်း၊ ရေသွယ်မြောင်းအတွက် သိန်း(၁၀၀၀)ခန့်နှင့် ရေလှောင်ကန် အတွက် သိန်း(၅၀)ခန့် ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါလုပ်ငန်းများထဲမှ ရေသွယ်မြောင်းတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းသာလျှင် မြေပိုင်ရှင်များနှင့် စကားပြောစရာများ ရှိလာနိုင်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများအား လမ်းပြုပြင်ခြင်းကို ပွင့်လင်းရာသီတွင်လည်းကောင်း၊ KG ကျောင်းကို မေ ၂၆ - ၂၇ မှစတင်ပြီး တစ်ပတ်ခန့်လည်းကောင်း၊ အသိပညာပေး သင်တန်းများကို စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်းကို ဇွန်၊ ဇူလိုင်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးသင်တန်းကို မေ၊ ဇွန်လများ တွင်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်အသိပညာပေးသင်တန်းကို မတ်၊ ဧပြီလများတွင်လည်းကောင်း၊ အပင်စိုက်ပျိုးခြင်းကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လ (၃)ရက်ကြာသော်လည်းကောင်း၊ ရေသွယ်မြောင်းကို တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် လည်းကောင်း၊ ရေလှောင်ကန်ကို အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ပန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ် ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတ်ပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

၃၂

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
 တည်နေရာ _____
 လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း ✓
- ရေကြီးခြင်း ✓
- လေထန်ခြင်း ✓
- မုန်တိုင်းဒဏ်
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

ရွာအုပ်စု: _____

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ
 မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
 ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
 (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ = ကျေးဇူးတူသူထုအရေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအား ကောင်းသည်။

အားနည်းချက်များ = ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့မသိရှိခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ လုပ်ဆောင်လျှင် ကောင်းမည်။

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆုနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့များရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။ <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ = ပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေး နိုင်သည်။

အားနည်းချက်များ = ကြိုတင်ဖြင့် ဆင်မှု အားနည်းသည်။

အကြံပြုချက်များ = ဘေးအန္တရာယ်အား စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင် သည့်နည်း ကိရိယာများ ထားရှိသင့်ပါသည်။

၃။ ဆက်လက်လေ့လာရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>
---	---

ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ရှိ မရှိ

- တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။
- ၁ _____
  - ၂ _____
  - ၃ _____
  - ၄ _____
  - ၅ _____
  - ၆ _____
  - ၇ _____
  - ၈ _____
  - ၉ _____

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အခြေတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။
 ရှိ မရှိ

အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။
_____

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဇယားကို
ကပ်ထားပါသလား။
 ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း မရှိပါ

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။ VSMC
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်
- လက်ကိုင်ဖုန်း ✓
- AM / FM ရေဒီယိုများ ✓
- VHS / HF ရေဒီယိုများ
- ရုပ်မြင်သံကြား ✓
- အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
- နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ကျေးဇူးတင်စွာ ဘေးအန္တရာယ်များ ပတ်သက်ပြီး အာရုံစိုက်စွာ ရှိပါသည်။

အားနည်းချက်များ = လျှို့ဝှက်ပါးလှပုံဆောင်ခြင်း မရှိပါ။

အကြံပြုချက်များ = ကျေးဇူးလူထုထံ အချိန်မီ ကျောင်းကြိုလျှင် ကောင်းပါသည်။

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ကျေးဇူးလူထုထံ အာရုံစိုက်စွာ ဘေးအန္တရာယ်များ ပတ်သက်ပြီး အာရုံစိုက်စွာ ရှိပါသည်။

အားနည်းချက်များ = ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု အားနည်းခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = နည်းပညာ မံပိုးမှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ပြန်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။

လူအဖွဲ့ချုပ်လက်

လှမ်း မှီသလို အဝဂ်းလေးခြင်း

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ = တစ်ခါတည်း နှစ်တစ်ခါတည်း သတင်းဖြန့်ဝေပေးခြင်း ။

အားနည်းချက်များ = အဖွဲ့များ မျှော်ပါ။

အကြံပြုချက်များ = အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပေးလျှင်ကောင်းမည်။

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစဉ် ပစ္စည်းများ

- ရေ
- ဝမ်းအင်
- မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစေရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပိုစတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ဦးကြာကောကျွန်းစွာ ပါဝင်နိုင်ခြင်း ။

အားနည်းချက်များ = နည်းပညာနည်း လေးခြင်း ။

အကြံပြုချက်များ = လိုအပ်သည့်ဧကရာဇ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးဘို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ မိုးကာလများ ပတ်သက်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်အားအားကိုး
တို့၏ အလားတူပြီး အကုန်အစုံ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းတို့အားလုံး အလုပ်အကိုင်များ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ညီညွတ်စွာ ဖူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း ။

အားနည်းချက်များ = သတင်းရယူမှု အားနည်းခြင်း ။

အကြံပြုချက်များ = ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို အကာအကွယ်ပေးပါသည်။

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်အထက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ = ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း ။

အကြံပြုချက်များ = ဘေးအန္တရာယ်များကို ချိတ်ဆက်အကူအညီ ရယူသင့်ပါသည်။

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ	မရှိပါ။
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	= သံလွန်မြစ်ကျသားအမြဲအစွမ်းအားကြောင့်ဖြစ်
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ	= သိပါသည်။ သို့သော်အားနည်းသည်။
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း	= မရှိပါ။
၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း	= လက်ခံမှုအားနည်းပါသည်။
၆။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	= ဦးစေလုပ်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင်လေ့လာပါသည်။
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း	= အားနည်းပါသည်။
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	= ဦးကြားစွာပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိပါသည်။
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ	=
၉။ သုံးသပ်ချက်များ	= နည်းပညာပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ စွမ်းရည်သစ်တန်းများ ပြုလုပ်သင်ပါသည်။
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ	
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ	
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ	

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေတို စစ်သေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

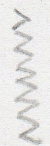
အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံပိုးသူ(က-၊ ဗ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း	ရှိ	မရှိ
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြစ်စင်များ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် ဟရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	✓	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။		✓
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရောတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။	x	✓

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုန်းကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ရသည့်အသွင်အပြင်ကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဝိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရိုရင်းခွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

၅၈

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံစံပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက်ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

- ၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းတို့ကိုလေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်ခိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြမြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လို အပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင် ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း၊
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေး ပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင် ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုးမှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုစုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအတွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်းရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။

- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။